

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“, Sibiu

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului“, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oră
12 bani, a treia-oră 10 bani.

† Dr. Liviu de Lemeni.

Era în zorile zilei de Vineri dimineața, în săptămâna trecută. O parte a ziarului nostru era deja plecată cu posta, iar o altă parte stătea gata, pentru a porni cu trenurile de dimineață în toate părțile locuite de Români. Intre astfel de momente aflăm despre moartea vrednicului fruntaș *Dr. Liviu de Lemeni*.

Vestea ni se părea ceva cu neputință, de oarece pe răposatul îl știam în puterea bărbăției. Dar cu toate acestea se întâmplase... Cruda și nemiloasa moarte ni-l răpise deja.... O durere de inimă îi curmase preste noapte firul vieții. Câteva minute bune și deodată la catedrală se pornesc clopotele... Sunetul lor puternic și duios — care se răsfrațe asupra întregului oraș, ce e locuit în parte mare de străini — vestește tuturor trista întâmplare.

Fiind Vineria zi de târg în Sibiu, natural că se aflau și mulți țărani de-ai noștri în oraș. Aceștia cu toții își dădeau seamă, că „iar a murit vr'un domn de Român“ și își luau drumul spre catedrală. Aflând, că răposatul este „domnul Lemeni“, deodată li se întrista fața. Adormitul în Domnul era unul dintre cei mai populari bărbați în Mărginimea noastră.

Prin moartea lui Dr. Liviu de Lemeni am mai pierdut un om vrednic, care și-a pus munca în slujba neamului. În anii din urmă avocat în Sibiu, a fost pe vremuri primpretor în Săliște, apoi referent și asesor la Consistorul din Sibiu. Activitatea acestui vrednic bărbat al neamului nu s'a mărginit însă numai la slujbele lui. Era membru în Comitetul nostru național, președintele clubului comitatens din comitatul Sibiului, membru în comitetul Asociațiunii, deputat sinodal și congresual, membru în direcțiunea „Albinei“ ș. a. Glasul lui răsună totdeauna, când era vorba de interesele Românilor în adunările comitatului, iar alături de deputatul Dr. Aurel Vlad luptă mereu în adunările așanumitei Universități săsești pentruca și Românii să-și primească partea lor după dreptul istoric din veniturile acestei corporațiuni acaparate de Sași.

De câtă stimă și încredere se bucura Dr. Lemeni la noi Românii a spus și reprezentantul Comitetului național, dl *Dr. Nic. Comșa*, în vorbirea sa la mormânt. E oarecând fapt împlinit, că la alegerea de deputat în cercul Sebeșului săsesc — unde răposatul a candidat acum câțiva ani — toți Românii au votat cu candidatul partidului național. Și e mare treabă aceasta, ca un candidat să poată câștiga pe toți alegă-

torii în jurul lui. Nu mai puțin alegătorii au dovedit atunci o disciplină vrednică de toată lauda, votând *până la cel din urmă* cu candidatul nostru. Când vom ajunge să fie așa în toate cercurile locuite de Români, atunci de bună seamă va trebui să ni se schimbe soarta.

Iar dacă cu toate acestea, vrednicul nostru candidat n'a putut fi ales, cauza este a se căuta în unelțirile străinilor cu schimbarea listelor de deputați și aducerea alegătorilor (Sași) chiar și de la America, numai ca să-și dea votul pentru ai lor. Așa va trebui să facem și noi la vreme.

Dar n'au fost numai afacerile politice, culturale și financiare, unde glasul răposatului s'a rostit cu vrednicie. Pe el îl interesă mult și cultura politică și luminarea poporului nostru de la sate. „Foaia Poporului“ a avut un prieten cald în răposatul în Domnul. Oricând era vorba de un sfat, fie în chestiuni de redacție, fie de administrație, oricând își ridică capul vr'un răuvoitor pismătăreț, ca să încerce o lovitură în contra acestei școale populare. — cum numim el foaia noastră, — Lemeni era cel dintâiu, care șiră în ajutorul nostru.

Ba cu aceasta ocazie ne credem chiar datorii a spune, că în anul trecut răposatul a făcut o seamă de recursuri și alte servicii gratuite în procesele foaiei noastre. Iar la ultima reorganizare a „Foi Poporului“, — când trebuia regulată și afaceră cu cauțiunea de 10,000 coroane — adormitul în Domnul ne-a stat în ajutor în mod foarte prevenitor.

De aceea noi nu deplângem în cazul acesta numai moartea unui vrednic fiu al neamului, în a cărui slujbă a stat toată viața sa și totdeauna, când a fost vorba de-a afirma drepturile națiunii române, ci deplângem și pe prietenul binevoitor, pe părintele cu sfat cuminte al celorce am luat asupra noastră sarcina de-a munci la aceasta foaie a poporului nostru. Jalea noastră e cu atât mai mare, că numai cu greu se găsesc oameni, cari să jertfească din timpul lor și pentru lucruri, cari li se par mai îndepărtate de cercul intereselor lor.

Durerii noastre, a celor ce scriem la aceasta foaie, cum și a celor mulți ce o cetesc, i-am dat expresiune prin depunerea pe sicriu a unei cununi cu pantlică națională, ce a purtat inscripția: Vrednicului luptător pentru drepturile poporului român — Redacția „Foaia Poporului“.

Odihnească în pace acest suflet de creștin și Român bun! Memoria lui va fi pururea viie și binecuvântată la poporul nostru, care știe să-și arete cu credință recunoștința față de binefăcătorii lui.

(Despre decursul înmormântării, care a fost o manifestație impresionantă pentru răposatul, scriem la alt loc al foii.)

Sibiu, 28 Februarie n.

Starea politică din Ungaria. Partidul lui Justh a rupt orice legătură cu al lui Kossuth, pentruca acesta a făcut un pact cu prim-ministrul Hederváry. Hederváry a făcut în ședința de Sâmbătă în numele guvernului declarația, că se vor împlini, pe cât va fi cu putință, dorințele kossuthiștilor în privința reformelor militare. Despre *legea electorală* a spus, că pregătirile sunt gata și proiectul de lege va fi prezentat anul acesta. Se'nțelege, că e vorba tot de o lege nedreaptă.

Partidul lui Justh vrea să lupte și mai departe contra guvernului. Acesta amenință într'o gazetă din Viena, că dacă nu se vor astâmpără Justhiștii, va dizolva dieta pe la sfârșitul lui Martie.

Interesantă e și știrea gazetei sovietice „Az est“ din Budapesta (o foaie, care aduce de multeori și multe minciuni), care spune, că nemeșii cei mari Apponyi, Andrassy, Tisza, apoi Kossuth și toți dușmanii poporului s'au întovărășit, ca să stoarcă de la împăratul cât mai multe mijloace pentru maghiarizare (adecă îndobitocire), căci dupăce va ajunge arhiducele Franz Ferdinand, moștenitorul, pe tron, nu vor mai putea asupra pe naționalitățile nemaghiare, știut fiind, că moștenitorul tronului, vrea dreptate pentru toate popoarele.

La tennișul lubitul nostru poet, dl *Octavian Goga*, a intrat în tennișul din Seghedin, pentru ca să-și facă osânda de o lună de zile. Dl Goga era să intre în tenniș acum câteva săptămâni, dar atunci a cerut amânare, din cauză că avea unele afaceri de rândult.

Ii dorim din tot sufletul putere, ca eșind de-acolo să continue lupta de desrobire a unui neam.

Alte condamnări în procese de presă. Curtea cu jurați din Timișoara a avut să judece la 17 Februarie n. vinovăția dlui *George Țințariu*, care scrisese în „Vocă Graniței“ un articol „*Iarăși vărsare de sânge românesc*“, în care a fost vorba de măcelăria Românilor de la Galați (lângă Făgăraș). Procurorul a înșirat câte verzi și uscate, ca să-l scoată vlnovat pe dl Țințariu de agitație în contra naționalității (el zicea națiunii) maghiare și de calomnie în contra „bunilor“ jandarmi. Dl Țințariu a arătat, că în întreg articolul lui nu e vorba de Maghiari, cu care n'are nimeni nimic, ci de guvernele rele. Iar ce privește pe jandarmi, a vrut să cetească un articol din gazeta maghiară „*Világ*“, unde jandarmii sunt numiți „*feară sălbatică*“, dar președintele tribunalului nu-l lasă. Văzând dl Țințariu, că președintele nu-l lasă să se apere, își încheie vorbirea, zicând că jurații și așa vor zice „*da*“.

Așa s'a și întâmplat. Jurații au zis „da“ iar tribunalul l-a condamnat la 4 luni temniță ordinară (eră vorba de calumnie contra jandarmilor sfinți!), 120 cor. amendă și plata cheltuielilor de judecată, care iară face vre-o 300 cor. Dl. Țințariu a făcut recurs la Curtea de Cassație.

Tot în ziua aceea a mai fost un proces. Dl. *D. Codreanu* încă scrisese în „Vocea Graniței“ un articol despre barbaria jandarmilor dela Galați. Procurorul l-a acuzat și pe el de calomnie, iar tribunalul l-a condamnat la 8 zile închisoare și 20 cor. amendă în bani.

Să știți oameni buni, că de-acum înainte jandarmii sunt mielușei blânzi, cari n'ar omori nici o muscă, necum să impuște pe afurisiții de Valahi!

Rea credință. Intr'un număr trecut am arătat isprăvurile electorale din cercul Sicului (*Szék*) în comitatul Solnoc-Dobâca. Fostul deputat Barnabas Buza s'a și grăbit să arunce în gazeta „Magyarország“ cele mai murdare batjocuri la adresa Românilor, zicând, că alegătorii din Sic sunt Români, căci numai aceștia se vând ca vitele la alegeri. Barnabas Buza minte însă cu nerușinare, căci din cele vre-o 3400 suflete din Sic nu sunt nici 400 Români, preste 3000 sunt Maghiari și Jidani, prin urmare și cei 180 de alegători sunt aproape toți Jidani și Maghiari.

Două feluri de judecați. Intr'un cerc electoral din comitatul Muraș-Turda au fost la alegerile trecute doi candidați: unul guvernamental, celalalt kossuthist. Se înțelege, că comitele suprem și ceilalți slujbași au făcut tot ce le-a stat în putere, ca să trântescă pe kossuthist. Notarul Ieney s'a dus cu doi jandarmi în comuna Felea, unde cortesia kossuthistului tocmai voiau să plece cu alegătorii la vot. El a arestat pe cortesi și i-a ținut prinși până după alegere. Pentru fapta aceasta a fost dat în judecată și tribunalul l-a condamnat la două luni închisoare și 200 cor. amendă. Curtea de apel (tabla) i-a redus (mieșorât) pedeapsa la 1100 cor. amendă.

În cercurile românești, unde au candidat Român, s'au săvârșit adevărate crime contra alegătorilor români, unele dovedite cu martori. Și totuși n'a fost pedepsit nici unul dintre slujbașii criminali. Asta dovedește, că în țara noastră nu domnește dreptatea, iar pe noi ne învață să luptăm până atunci, până când vom face ca să biruim dreptatea.

Învățător român prigonit. Vicarul Mangra, acest lăpadat de neam, a început să-și răzbune pe ceice țin la cinstea lor de Români verzi. Zichy, școlarul în fărâdelegi al lui Apponyi, a suspendat pe bravul învățător Vasile Teuca dela școala româna gr.-or. din Taut (Bihor), pentrucă, zice ministrul, învățătorul nu-și vede de școală, ci ține discursuri agitatorice umblând din sat în sat. Adevărul e însă, că în anul 1910 când cu alegerile, Românul Teuca a votat în contra scârboșilor rengați Mangra și Rednic.

Întărirea unei sentențe de condamnare. Curtea de Cassație din Budapesta a întărit sentința, prin care părințele protopop gr. cat. *Petru Ciordas* din Someș-Dob a fost condamnat la 3 luni închisoare și 100 cor. amendă, fiindcă ar fi agitat în contra „ideii“, adică în contra maghiarizării.

Trei milioane pentru apărarea națională. Germanii din Austria încă au să lupte pentru păstrarea bunurilor lor naționale cu Cehii și Slovenii mai ales. La ei s'a găsit scriitorul vestit Rosegger, care a făcut o colecție pentru strângerea de bani, din cari să susțină școale în comunele germane sărace. Colecția aceasta a ajuns la suma de aproape trei milioane de coroane, dovada cea mai strălucită despre dragostea de limbă și cultura națională.

Așa luptă popoarele cele vii!

Alte demonstrații bosniace împotriva Maghiarilor. Multe sute de orășeni și de studenți din Travnic, un oraș-mai mic din Bosnia, au făcut demonstrațiuni mari împotriva Ungariei. Ei au cântat cântece naționale, apoi au ars un steag maghiar în semn de protestare împotriva fărâdelegilor, ce le face guvernul din Budapesta cu ajutorul Banului croat.

Cu două măsuri. Fostul deputat kossuthist, Nagy György, un Săcuiu vestit pentru prostia lui, care întrece și pe a Săcuiului, care a „omorit“ ciasul de buzunar, crezând, că e un spiriduş, s'a apucat să facă propaganda în contra Domnitorului țării, cerând să fie îndepărtat și Ungaria să devină republica, cu președinte în frunte. Procurorul — minune! — l-a dat în judecată, dar Nagy a fost achitat.

Turburările din Sarajevo au fost îndreptate în rândul întâiu în contra școalei maghiare (adecă jidane) deacolo. Mulțimea a spart toate ferestrele școalei, apoi a ars, cum au făcut și Cehii în Praga (Bohemia), un steag unguresc. Dieta Bosniei a ținut o ședință de jale, în chip de protestare în contra poliției, care a omorât un manifestant. Primarul din Sarajevo a cerut satisfacțiune pentru sângele vărsat de poliție.

Organizarea economică a Slovacilor. Fruntașii naționaliști slovaci au înființat o societate mare economică, numită *sindicatul agricol central*, care vrea să lucreze pentru întărirea economică a Slovacilor înființând multe bănci și tovărășii de consum (pentru cumpărare și vânzare de tot felul de mărfuri).

Munca lor va fi binecuvântată, căci fără organizare bună economică nu duce la izbândă nici lupta culturală.

Alții după ei. E știut, că guvernele ungurești ar vrea să introducă otrava maghiarizării cu tot dinadinsul și în armata împărătească, unde până acum toate popoarele aveau drepturi egale, iar semnul de pe steag și colorile steagului erau cele împărătești. Guvernele ungurești cer acum, ca să se pună pe steaguri și pajura Ungariei. Aflând despre aceasta cei din Austria, au început să se miște și ei. Deputatul ceh Smrcek din dieta Moraviei a cerut, ca pe steagurile regimentelor recrutate din aceasta țară să se pună pajura Moraviei. Foarte bine! Dacă e vorba să se spargă unitatea armatei, apoi să se spargă de tot. Noi Românii să cerem pe steagurile regimentelor din Ardeal pajura Ardealului, pe care e și mândrul nostru tricolor. Croații să ceară pe a Croației, Slovacii colorile lor, Bucovinezii, Galiția, Tirolul, Bohemia ș. a. ș. a., toate să ceară pajurile lor.

Numai Sașii să rămână ca și până acum cu Jidano-Maghiarii lor.

În felul acesta se vor cuminti și cei slăbănogi din Viena, cari mereu le fac închinăciuni Jidanilor și jidaniștilor din Ungaria.

Cearta dintre frați.

A trecut un an, decând am înștiințat și noi pe cetitorii noștri, că între Comitetul partidului nostru național și între alți câțiva fruntași români, tot membri ai partidului nostru național, s'a iscat o neînțelegere. Cauza eră, că aceștia din urmă nu erau mulțumiți cu felul, prea domol cum ziceau ei, de luptă al Comitetului nostru național. Despre aceasta au scris mai multe articole în ziarul „Tribuna“ dela Arad.

Când o națiune întreaga poartă o luptă strajnică pentru apărarea celor mai mari bunuri ale ei, legea și limba, precum și pentru dezvoltarea ei economică, cum poarta națiunea română din Transilvania și Ungaria, nu e mirare să se găsească oameni, mai ales tineri, cari să ceară o strajnicie și mai mare în această luptă. Nemulțumiri de felul acesta dovedesc, de regulă, interesul cel mare, ce-l au toți fiii națiunii, pentru a grăbi biruința.

La un popor cu o cultură politică temeinică se găsește totdeauna mijlocul, ca acești oameni mai avântați să poată lucra, amăsurat firii lor, tot între marginile partidului, de care se țin, adecă la noi între marginile partidului național, unicul partid românesc cu putință în patria noastră. *În cazul acesta își fac propunerile lor lămurite și dacă sunt cu rost, Comitetul național e dator să se ocupe de ele și de bună seamă, că membrii, cari îl alcătuiesc, vor primi ceace e bun și vor respinge, ce nu e potrivit.*

Noi nu ne putem lua după felul de luptă al poporului maghiar, ai cărui conducători au ajuns să încalce pe celelalte popoare din patria noastră. El poate să fie împărțit în partide. Împărțirea aceasta e la el mai mult de forma, ca și când e vorba de-a lucra pentru întărirea și largirea hegemoniei maghiare, toate partidele acestea sunt una. Aceasta dovedește, că poporul maghiar are o cultură politică temeinică, care nouă, durere, ne lipsește încă. Altminteri nu s'ar fi întâmplat rușinea națională, ca foile noastre zilnice să se certe aproape un an de zile nu pentru căutarea și aplicarea mijloacelor celor mai bune pentru a apropia momentul biruinței noastre naționale, ci pentru vrednicia sau nevrednicia unor persoane, despre cari noi am știut și știm și acum, că și-au implinit totdeauna datoria față de neamul lor. Căci de data aceasta n'a fost vorba de niște lăpădați de neamul lor, cum sunt Mangra, Brote și alți câțiva nenorociți, cari cred că-și pot bate joc de programul nostru național, pe care delegații aleși de întreg poporul românesc l-au hotărit. Eră vorba de membri din Comitetul nostru național, eră vorba de deputați de-ai noștri naționali, eră vorba de poetul neamului nostru, pe cari îi vedeam aruncând cu tina unii în alții.

Marimea durerii noastre în fața acestei priveriști plină de jale a fost ajunsă numai de mărimea bucuriei, pe care o simțim dușmanul nostru de veacuri, văzând cum

se sfășie frații între sine și cum se împedă ei pe ei în munca de desrobire națională. Căci anul acesta de vrajbă și dacă n'a fost sterp în fapte naționale, — dovadă frumoasele adunări populare ținute în toate părțile locuite de Români, dovadă frumoasa luptă dusă de deputații noștri în dietă — dar a fost un an, în care noi n'am dat înainte în organizarea națională mai sistematică a poporului nostru.

Mulțumită cumințeniei firești a poporului nostru și mulțumită cumințeniei celor mai apropiați conducători ai poporului nostru, cari sunt vrednicii noștri preoți și învățători, precum și alți câțiva fruntași dela sate, poporul nostru s'a ferit și a fost ferit de orice desbinare, care pentru neamul nostru ar fi ucigătoare. Cu toate că de departe a urmărit, mai mult sau mai puțin, și el și conducătorii lui dela sate vrajba nebună *) totuși au dovedit, că are un simț sănătos pentru aceea ce trebuie făcut, când ești pe câmpul de luptă, și s'au îmbrăcat în haina așteptării. Și răbdarea aceasta pare a nu fi fost zadarnică, căci unul din punctele principale s'a lămurit.

Cea mai dureroasă parte a certelor a fost cea din urmă, când deputatul nostru național, dl Dr. Alexandru Vaida-Voevod a învinuit pe poetul nostru, dl Octavian Goga, că s'ar fi pus, înainte de alegeri, în legătură cu fostul ministru de interne, dl Kristoffy (un Maghiar cinstit). Acesta spusese adecă dlui Dr. Iuliu Maniu, dlui Milan Hodsa, fruntaș slovac, și corespondentului gazetei binevoitoare Românilor, „Reichspost“ din Viena, că înainte de alegeri dl Oct. Goga s'ar fi prezentat la el și ar fi vorbit de rău Comitetul nostru național. I-a cerut și 20 de mii de coroane făgăduindu-i, că Românii dintr'un cerc electoral din Banat îl vor alege deputat. Dl Kristoffy, care e un om cinstit (pe el l-au ales țărani dela Bichiș-Ciaba deputat în locul lui Achim, tot Kristoffy e pentru votul universal, egal și secret), a respins propunerea dlui Goga. Dl Dr. Vaida, aflând despre lucrul acesta, care e o vânzare a neamului, a publicat știrea aflată în foaia partidului

*) Ni s'au făcut nenumărate întrebări în privința acensta. Am fost însă totdeauna de convingerea, că certolo personalo urito și nerodnice nu sunt vrednice să păteze „Foaia Poporului“. Redacția.

nostru dela Arad, în „Românul“. Dl Goga a protestat cu toată tăria în contra acestei învinuiri. Dl Vaida avea însă dovezi, dl Goga avea conștiința sa curată.

Cât de dureros i-au atins și pe frații noștri din România certele acestea se vede de-acolo, că dl C. Stere, profesor la universitatea din Iași, s'a hotărât să încerce singur lămurirea lucrurilor și împăcarea între frați, ceace dei dela noi, tot din cauza patimei și spre rușinea noastră, n'au putut face. Dl Stere a venit la noi și, după ce a stat în Brașov, apoi mai multe zile în Budapesta, a isbutit să lămurească totul și să împace pe d-nii Dr. Vaida și O. Goga. Despre împăcarea aceasta a publicat un raport, la sfârșitul căruia dl Vaida recunoaște, că cercetările au dovedit pe urmă, că alt om a fost la Kristoffy, pe care l-a minșit, că e Goga, iar dl Goga recunoaște, că dl Vaida a avut astfel de documente, încât a trebuit să creadă, că e vorba de o tradare.

Impăcarea între acești doi fruntași ai noștri nu e destul însă, foile zilnice românești încă tot se injură, fără ca să poți alege ceva din ele, căci cu vorbe de „premenire“ pe deoparte și de „tradare“ pe de altă parte nu suntem lămuriiți. Poporul s'a săturat de-a mai privi la aceste batjocuri. El vede, că în monarhia noastră se pregătesc lucruri mari, că în Ungaria se apropie alegeri nouă. El își zice în mintea lui limpede, că ar fi nespuse de trist, când s'ar putea aplica vieții noastre politice proverbul vechiu românesc, că satul arde în toate părțile, iar babele se pieptenă, și încă cu furcoaiete. El așteaptă mai întâiu lămurire. Arete acei câțiva nemulțumiți, în mod cuviincios, cine sunt vinovații și pentru ce, dar vrem *fapte*, nu declarațiuni sau injurături. Arete-ne, ceice le răspund, pe trădători, dar iară fapte, nu vorbe, nici injurături. Iar cei dovedii nechemăți se vor da la o parte, precum pe trădători îi vom acoperi cu tot disprețul nostru.

Continuarea certelor, poporul o socotește ca o dovadă de dispreț, față de el însuși, de aceea pretinde încetarea lor. Și în punctul acesta se întâlnește cu părerea rostită de întreaga presă din România: *Neamul Românesc* (al dlui Nicolae Iorga), *Viitorul* (liberal), *Ordinea* (conservator-democrată), *Seara* (conservatoare), *Universul*

(fără partid), cari toate cer potolirea certelor, recunoscând bine înțeles autoritatea Comitetului național, care e cel mai înalt tribunal național al nostru până la o altă conferență națională și la alegerea altui Comitet.

Un lucru să-și însemneze domnii noștri: poporul nostru e destul de deștept acum, ca să știe, ce trebuie să facă, când oamenii, pe cari i-a învrednicit de încrederea lui, se arată nevrednici de aceasta. El kere dela *toți fapte* și nu se mai lasă să-l îmbetați cu apă rece. De aceea la o parte cu vorba stearpă, chemându-l la luptă contra *dușmanului!*

Mai nou aflăm, că o seamă de fruntași de-ai noștri petrec de prezent în Arad, pentru a pune capăt neînțelegerilor dintre foile noastre de-acolo. De acest lucru ne bucurăm și dorim succes celor-ce se năzuiesc în aceasta direcție.

În Iași a avut loc zilele trecute un mare banchet, care s'a dat în onoarea dlui profesor universitar Stere. Domnișasa a fost acela, care a mijlocit împăcarea între domnii Goga și Vaida. La banchet s'au ținut mai multe vorbiri în onoarea domnilor Stere, Goga și Vaida.

Cei 16 dela Oradea-mare.

„Românul“, gazeta Comitetului nostru național, a primit din Baia-Sprie telegrama următoare:

„Intrușiți în casa ospitală a părintelui Lucaciu, cetim cu mândrie sufletească manifestațiunile mărețe ale Românilor de pretutindeni simpatice pentru lupta susținută întru apărarea limbei dulci naționale. Pătrunși în adâncul inimii de o mișcare sfântă, aducem recunoștință și mulțumită tuturor celor-ce ne-au mângăiat în zilele de prigonire încurajându-ne în lupta sfântă. Înainte de toate omaj, iubire și alipire către bunul arhieru apărător al drepturilor noastre și bisericeii naționale.

Punem făgăduința sfântă, că vom fi pururea luptători credincioși ai limbei și drepturilor naționale.“

În numele celor 16:

Bonea. Cirvai. Steer. Popan.

Cu paloșul.

9

Poveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei

de
Radu Rosetti.

(Urmare).

— Așa este, dăjdiile să înmulțesc în fiecare zi, zise alt căraș. Acum patru ani dădeam a doua dijmă pentru ca să plătească Vodă birul țării către Tatars; Tatarsii sunt goniți preste Nistru și noi, nu numai că tot mai dăm acea dijmă, dar s'o mai adăugat încă una sub cuvânt că trebuie să plătim cheltuelile făcute de Vodă cu oștile ungurești cari ne-au ajutat ca să alungăm pe păgâni.

— Și ai să le vezi urcându-se și dintr'atâta, Stoiene, întâmpină Marin, cu plângerile noastre și cu răbdarea noastră avem s'ajungem să luăm noi una din rodul pă-

mântului și al muncii noastre și să dăm nouă Stăpânirei.

— Și juzii din zi în zi să fac mai lacomi, zise alt Român care până atunci nu vorbise; din trei zile clacă câtă era obiceiul să se facă judelui până mai an, se cer astăzi șease și șapte. Șapoi judecățile lor, ce fel de judecăți sunt! Fără plocon (dar) nu te primește nici să-i vorbești; dacă ia-i dat plocon, iar acel cu care te judeci i-a dat altul mai mare, ori câtă dreptate ai avea tot te dă rămas.

— Ș'apoi cum vrei să fie altfel, Ioane? zise Marin. Ungurii ca să scoată bani mulți din țară, îl lasă pe Sas ca să găsească unelte care să-l ajute în jafurile lui, lasă pe juzi și pe ceilalți diregători să jupoaie pe Român după placul lor, și noi, cei din sus, nu suntem cei mai de plâns.

Ași auzit la Ocnă ce ne spuneau bieții oameni de pe aice. Ei sunt amestecați cu Ungurii și preoții papistași sunt tari și mari la dânsii. Pe lângă că plătesc toate dăjdiile cari ne apasă pe noi, mai dau încă

o dijmă, a patra, unui vlădică ungurese care nici nu șede pe la noi. Dajdia este strânsă de popii și protopopii lui, și ei își mai fac și răs de Români. Ași auzit ce ne spunea omul cel care l'am lăsat în satul prin care trecurăm pe la toacă, Pleșeștii? Cum avea el două fete, pentru păcatul lor frumoase, cum o trimes protopopul papistaș din Târgul-Trotușului să le ridice cu cu de a sila sub cuvânt că satul este închinat bisericeii lui și are dreptul să le iee ca slugi, și le-o trimes pe urmă înapoi după ce le necinstise! V'au spus oamenii cum prigonesc papistașii pe preoții noștri și cum vor să întoarcă pe Români dela legea lor, cu de a sila. Sas este Voevod și preste văile de aice dar, în loc să apere pe bieții oameni cari sunt de o credință cu dânsul, el ține cu papistașii. Preoții lor mare trecere au la el, și mulți zic că Vodă gândește că, cu vremea, să se lepede de legea noastră și să se facă și el papistaș ca să fie și măș bine văzut de Unguri. Atunci aține-te și vei vedea prigonire!

Vrednicul nostru deputat, dl. Dr. Ștefan C. Pop a adresat ministrului Zichy, în ședința dela 8/21 Februarie a dietei, interpelarea următoare:

Are dl. ministru al cultelor și instrucțiunii publice cunoștință de faptul, că rectorul Seminarului greco-catolic din Oradea-mare, în ziua de 7 Februarie st. n. 1912, a dat afară din institut 16 seminariști greco-catolici români, fără a face mai întâiu cercetare?

Această sentință, pronunțată în mod sumar, a fost executată cu o totală lipsă de omenie, deoarece rectorul a silit pe seminariști să părăsască școala în timpul nopții, pe un ger mare și n'a voit să revie asupra hotărârii sale nici după întrebarea episcopului român Dr. Demetriu Radu.

Această sentință fără seamăn de aspră, a fost adusă fără ca să se fi încheiat vre-un porces verbal (să se iee protocol), nici măcar pentru unul din seminariștii în cauză.

Deși între direcțiunea și corpul profesoral al seminarului din Oradea-mare, de o parte, și autoritățile bisericesti ale seminariștilor români, de altă parte, s'a stabilit o înțelegere în sensul ca incidentele (intâmplările) petrecute în institut să nu fie aduse în public, totuși rectorul a dat lucrul în vileag, făcând mare zgomot și denaturând faptele. Printr'o știre apărută într'un ziar din Budapesta, și venind dela direcția școlii, seminariștii români sunt atacați în termeni scandalos de aspri.

Atunci când autoritatea bisericască a seminariștilor români excluși, a reclamat direcțiunii seminarului contra excluderii acestora, ea a primit răspunsul că s'a uzat de aceasta aspră pedeapsă pentru că elevii români, în convorbirile lor între ei, întrebuințau limba lor maternă.

Consideră dl. ministru ertat ca, numai pentru că își iubesc limba lor maternă și o cultivă, existența celor 16 tineri inteligenți, să poată fi nimicită, călcându-se preste orice forme de cercetare?

Ministrul n'a răspuns inca la interpelare.

În București s'a constituit un comitet compus din membri ai Ligei Culturale, studenți și președinți dela societăți naționale pentru a sărbătorii vitejia celor 16 studenți

seminariști români dela Oradea, cari mai bucuroși își jertfesc cariera începută, decât să se lapede de limba strămoșască. Acest comitet a hotărît să fie un mare meeting (adunare) naționalist în București Duminică în 19 Februarie st. v. în modul următor: La orele 10 a. m. se va oficia un serviciu dumnezeesc la biserica Sfântului Gheorghe Nou, la care vor lua parte toate societățile românești cu drapelul (steagurile) lor.

După prânz se va ținea o întrunire publică. Seara se va da un banchet (o masă comună). În cinstea eroilor sărbătorii se va bate o medalie ocazională. Se speră că la acest mare meeting vor fi în București reprezentanți ai tuturor gazetelor mari europene.

După întrunirea de după masă se va aranja o procesiune impozantă la statuia lui Mihai Viteazul și la Liga Culturală.

Delegații speciali vor prezenta un memoriu tuturor legațiilor (reprezentanții guvernelor străine din București, pentru a fi trimis guvernelor respective.

După moartea lui Rehrenthal.

Moartea lui Rehrenthal, fostul ministru de externe al monarhiei noastre, a avut drept urmare niște schimbări, cari nu sunt de loc pe placul șovinistilor jidano-maghiari. În locul lui a fost numit contele Berchtold. Acesta e German din Austria, dar având moșii mari în Ungaria și fiind membru în Casa magnaților e și cetățean ungar (ungurean), fără să fie un renegat. Fiind unul dintre miniștrii comuni cetățean din Ungaria, celalalt trebuie să fie cetățean austriac. Astfel, ministrul comun de finanțe de până acum, Ungurul Burian a trebuit să plece și în locul lui a fost numit Polonul austriac Bilinski. Acesta iarăși nu e pe placul șovinistilor, căci Burian le făcea toate pe plac în Saraievo, până au ajuns de Bosniații au ars un steag unguresc în piața Saraievului. Nici cei doi șefi (căpetenii) ai departamentelor din ministerul de finanțe nu mai pot fi Unguri, așa că Müller, László și contele Eszterházy au trebuit să plece și ei și în locul lor au fost numiți austriaci.

Bilinski, dar chiar și Berchtold e nădejde să-i mai lovească preste tot pe obraz-

nicii din Budapesta și să îngrijească mai mult de unitatea monarhiei, decum s'a făcut până acum.

Pe noi orice slăbire a infumurațiilor asupritori din Budapesta ne bucură foarte mult, pentru că slăbirea lor e întărirea noastră.

Știri politice din străinătate

Războiul italo-turc. De pe câmpul de războiu nimic nou. Se vorbește despre un nou atac al cetelor turco-arabe contra Italianilor, căzând vre-o 60—70 de luptători, morți sau răniți.

Mai interesante sunt manifestațiunile pentru pace. În orașul Bern din Șvițera este un fel de comitet, numit Biroul internațional al păcii. Membri sunt oameni învâțați din toate țările civilizate. Aceștia s'au adresat mai întâiu către guvernele statelor mai mari, ca să ceară dela guvernul turc și italian să înceteze războiul. Se vede, că nimeni n'a vrut să se amestece, căci biroul a hotărît să împartă în toată lumea niște rugări, cari să fie iscălite de sute de mii de oameni și apoi trimise guvernului turc și celui italian, ca să încheie pace.

În orașul Milano din Italia de mieznoapte, socialiștii italieni au ținut o adunare mare în contra războiului. Au hotărît totodată să ceară dela guvernul italian, ca el să se lapede de anexarea (alipirea) Tripolitaniei.

Turcia. În Macedonia și în Albania bandele bulgare, acum chiar și albaneze, au început să miște. La granița Bulgariei, soldații turci au respins o bandă bulgară, care voia să treacă în Turcia. Mulți bandiți au fost omorâți. În vre-o câteva localități, bandele bulgare au omorât turci frunțași, într'una au omorât chiar Bulgari, pentru că n'au vrut să le dea ajutor (mâncare mai ales, apoi să spioneze pentru bande). Se vorbește, că un Bulgar ar fi cerut dela Italiani 500 de mii de lei, ca să pornească o revoluție mare în Macedonia și să-i incurce pe Turci. Aceștia de altminteri adună oștiri tot mai multe în Macedonia și Albania.

În Albania de mieznoapte se mișcă Albanezii. Până acum au fost numai ciocniri mici între ei și trupe turcești.

Uitați-vă, iată oameni fericiți, urma moșneagului arătând cu mâna la focul de alăturare, împrejurul căruia ședeau Codreniș și unde veselie, mulțămite cuprinsului ploștelor și a cântecelor, se facuse din ce în ce mai mare și mai șgomotoasă. Ei n'au nici ștapani străini, nici Voevod lacom pe capul lor: knejii aleg dintre ei câte doi Căpitani pentru a-i duce la războiu când se încearcă Tatarii sau alții să-i calce și să-i judece în vreme de pace. Iar knejii sunt krepți cu oamenii și, fiind pe vecie ștapani, nu se lăcomesc să-i sărăcească spre a se îmbogăți ei cât mai curând. Pricep că dacă ar face una ca asta ar rămânea pe urmă copiii lor fără venit. Și apoi nici Codrenii cei de rând nu sunt oameni să se lese să fie nedreptățiți de cineva. La dâșii n'ar putea vre-un kneaz să iee ceia ce nu este de drept a lui și mai ales nu ar îndrăzni fiii unui Căpitan să necinstească casele oamenilor chiar a celor mai săraci. Se vede că numai noi suntem mai răbdători și mai blajini.

— Zău, nu te înțeleg, moș Marine, zise din nou Andrei, la început ne-ai zis că te-ai săturat de plâsetele oamenilor și că ai vrea să-i vezi lăsându-se de ele pentru a apuca calea care să ne ducă la scăpare. Și tot Dumneza de un ceas ne înșiri întreg pomelnicul nevoilor noastre fără a ne arăta vr'o cale de mântuire!

— Am vrut să vă arăt, răspunse bătrânul, că vă plângeți de un veac de om, de o șumedenie de nevoi cari, într'adevăr, ne apăsă pe toți, dar că vă mărginiți numai la plângerii. Din păcate deși nevoile nu mai sunt de suferit, nu vă gândiți la ce este de făcut pentru a le înlătura. Eu vă zic lămurit vouă, oameni din satul meu precum și tuturor acelor care vorbim aceeaș limba, împărțăm aceeaș credință și zăcem sub acelaș jug de nevoi: conțeniți cu plâsetele și luați cu toții hotărârea bărbătească de a le pune capăt. Viața care o duceți este prea ticăloasă pentru ca să puneți vre-un pret pe ea: fiți deci gata s'o jertfiți pentru a întemeia copiii voștri

un viitor mai bun, care să fie într'adevăr o viață omenească.

— Prin urmare dai a înțelege că trebuie să ne sculam asupra lui Vodă și a Ugurilor? Dar ce putere avem noi să stăm împotriva lor? zise Stoian.

— S'ar găsi mijloace dacă am fi hotărâți cu toții să jertfim și viața și puțina avere ce ne-o mai rămas pentru mântuirea noastră și a copiilor nostri. Mulțimea ar fi cu noi, căci ea este nemulțămite, Vodă are cetăți și oșteni, dar ar cădea cetățile și ar fi biruiți oștenii dacă fiecare din noi ar fi hotărît să nu părăsească lupta decât mort sau biruitor. Mai multă putere dă credința că lupți pentru dreptate și că mântuirea o poți găsi numai în urma izbândei, decât cetăți și lefegii (soldați cu plată, leafă).

(Va urma)

Vorbe înțelepte.

Vorbele cele rele strică datinele cele bune.

Cine într'altă lege sare,
Nici un Dumnezeu nu are.

Inmormântarea răposatului Dr. Liviu de Lemeni.

Pregătirile

După ce trei zile de-arândul, sunetul duios al clopotelor dela catedrala noastră din Sibiu, ne vesteau — de trei ori pe zi — încetarea din viață a vrednicului fruntaș Dr. Lemeni, a sosit ziua înmormântării.

Încă în ciasurile de dimineață din Duminica trecută începuse o mișcare mare ca de obicei printre Românii noștri. Cu toate trenurile soseau fruntași Români din jurul Sibiului sau mai de departe. Iar dela vr'o două florării din Sibiu curgeau mereu una după alta cununile, cari erau comandate spre a fi depuse pe sicriu încă înainte de ameazi.

Inmormântarea a fost fixată pe 2 ore după ameazi. Dar deja după ciasurile 1 lumea începuse a porni spre casa mortuară din strada Schewis, care se află tocmai preste drum de unde, acum câțiva ani buni, a fost înmormântat fostul președinte al partidului național, regretatul Dr. Ioan Rațiu.

Conductul funebral.

La catedrală.

La ciasurile 2, după o scurtă slujbă în casa mortului, cosciugul a fost ridicat și dus în catedrală, unde s'au făcut rugăciunile obicinuite la morți. Au servit Prea Cuvioșia Sa protosincelul *Dr. E. R. Roșca*, dir. seminarului, dimpreună cu domnia *M. Voileanu*, asesor consist., *Dr. V. Bologa*, dir. școlii de fete și prof. sem. *Dr. V. Sian*, ca diacon.

În catedrală erau de față tot ce are Sibiul mai de seamă, nu numai din partea Românilor, dar chiar și a străinilor. Însuși Excelența Sa mitropolitul *Meșianu* era în scaunul lui arhieresc. Iar de altă parte se aflau reprezentanții bisericii săsești din loc episcopul *Dr. Teutsch* cu predigerul *Dr. Schullerus* (ambii în ornate bisericesti) și prim-epitropul *Dr. Wolff*, directorul dela Sparkassa săsească.

Sicriul a fost așezat pe un catafalc în mijlocul bisericii, iar pe de o parte și cealaltă s'au pus scaune pentru membrii familiei. Sub o liniște adâncă și duioasă se începe prohodul. Toată lumea privea cu durere la sicriu și preoții slujitori, cari abia își putea stăpâni jalea ce o simțese la săvârșirea rugăciunilor pentru acest bărbat până ieri în floarea bărbăției. Rugăciunea pentru iertarea sufletului a fost rostită de însuși Mitropolitul Meșianu.

Vorbirea

dului Dr. Vasile Bologa.

Sfârșindu-se prohodul, dl *Dr. Vasile Bologa* se urcă pe amvon, de unde a rostit o foarte pătrunzătoare vorbire, prin care a scos la iveală meritele răposatului pentru neamul nostru. În decursul acestei vorbiri, din ochii multora cădeau lacrimi de durere. Chiar pe oameni, cari au fost stat departe de răposatul, încă îi cuprinsese o jale adâncă în urma crudei morți atât de grabnice.

Din lipsă de loc nu putem da întregă vorbirea dului *Bologa*. Dar schițăm totuși unele momente. Iată cum începe D-Sa: O soarte nemiloasă!... Când, când se va tocii oare a moriși lungă coasă?... — Stăm înmărmuriți tineri și bătrâni, rudeni și prietini, căci e nespuse de dureros să te despartii, ca clipa unui fulger, de celce cu o oră mai înainte era în floarea vieții, în

puterea bărbăției, muncind cu zel pentru binele familiei și pentru binele comun. — Următor al unei strălucite familii de frunte din sânul poporului român, fiul celui dintâi avocat român al Brașovului, al energicului conducător al românilor: Ioan Bran de Lemeni, consilier la Curtea de apel în Sibiu pe la 1854, iar din 1861 căpitan (comite) suprem al districtului Făgăraș. În calitate de consilier la Curtea de apel în Sibiu, i-s'a născut cel mai tânăr fiu Tit Liviu, la 26 Decembrie 1855.

Studiile secundare și de drept le face în Sibiu, cu succes distinct, apoi la 1882 pășește pe cariera administrației, primind postul de pretore suprem al cercului Tâlmăciu. S'a căsătorit cu gingașa d-șoară Eleonora Dörr, fiica fostului deputat dietal din Nocrich. După căsătorie, trece în scurtă vreme pretore suprem în cercul Săliștei. Aici mai bine de 12 ani e chemat să țină cumpănă între sentimentul poporului român, dornic de o plină libertate, și între rigoarea legii, care nu cunoaște gingașia sentimentului. Conducându-se de vederi luminoase și tact înțelept, e'o energie bărbătească împacă sufletele, le îndreaptă pe terenul muncii și agonisnței naționale. Stăpân pe două limbi universale, franceză și germană, orice publicațiuni mai de seamă din literatura acestor națiuni civilizate, adormitul între cei dintâi le studia și și cunoștea. Așa a devenit un bărbat de adevărată cultură universală, deopotrivă obligator și deopotrivă folositor pentru obștea țării noastre.

În urma culturii lui, acum i se părea prea mic cercul Săliștei. De aceea se pune și își face esamenele în științele legilor, luând titlul de *doctor in legi*, iar după aceea se mută la Sibiu, unde e numit referent școlar la Consistor. În Sibiu răposatul își deschide în curând cancelarie advocațională, iar din partea consistorului arhidiecezan și mitropolitan e încredințat cu toate afacerile de drept ale bisericii.

Pe cealaltă parte îl găsim conducătorul clubului român în congregația comitatului Sibiu, unde apăra cu tărie drepturile și cererile Românilor. Îl găsim membru în comitetul central al Asociației, membru în direcțiunea primului nostru institut de bani „Albina“, unde persoana și părerea lui trăgeau mult în cumpănă.

O, dar unde nu-l găsim pe acest bărbat al neamului, unde numai l-au reclamat interesele vieții publice? — La glasul celor chemați s'a aruncat și în valurile luptei electorale, cercând să cucerească un cerc pentru parlamentul țării. Cu un cuvânt a luptat, a jertfit, ori unde i-s'a cerut pentru idealul și pentru drepturile sfinte ale unui popor. —

Isprăvind dl *Bologa* frumoasa sa vorbire, sicriul e din nou ridicat de pe catafalc și pus pe carul mortuar, care era tras de 4 cai, iar înaintea carului mortuar mergea un car plin cu cununi. Astfel pleacă cortegiul, urmat de multă lume și o seamă de trăsuri, spre cimitirul central de lângă pădure.

Vorbirea

dului Dr. Nicolae Comșa.

La mormânt a vorbit în numele comitetului partidului național, al cărui membru a fost răposatul, dl *Dr. Nicolae Comșa*, ca delegat al comitetului. În scurte, dar pătrunzătoare cuvinte, vorbitorul scoate la iveală meritele adormitului în Domnul. DI

Comșa stăruie îndeosebi asupra faptului, că deși răposatul era pe vremuri aderent al pasivității, totuși, când s'a declarat activitatea parlamentară, el s'a supus hotărârii celor mai mulți, ceea ce ar trebui să le servească multora de pildă în zilele noastre. Ba însuși a primit candidatura în cercul Sebeșului-săseșc. Despre lupta purtată de Lemeni atunci, scriem pe pagina primă a foii.

Ultimelor cuvinte ale dului Comșa i-au urmat din partea preoților tropoarele și iertăciunile obicinuite, iar după aceea ce-a fost din pământ s'a dat iarăș pământului.

Reprezentanții

la înmormântare.

Tot ce are Sibiul de frunte, în ziua înmormântării la 2 ciasuri se afla la casa mortului Dr. Liviu de Lemeni. Dar stăteau cu toții afară, deoarece în casă nu mai era loc. Așteptau pornirea conductului. Din jurul Sibiului încă venise multă lume.

Corporațiunile de frunte din Sibiu au fost reprezentate astfel: Asociația prin președintele ei, dl Andreiu Bârseanu; institutul „Albina“ prin dl director Parteniu Cosma, în fruntea direcțiunii și a tuturor funcționarilor; biserica gr.-cat. română din loc prin domnia protopopi N. Togan și I. Bunea. Cealaltă inteligență română din Sibiu era toată de față.

Din Săliște, unde răposatul fusese 12 ani prim-pretor venise o deputațiune în frunte cu domnia Dr. Nicolae Comșa și protopopul Dr. Ioan Lupaș. Din Orlat părintele Ion Agărbiceanu, Dr. Prunaș, etc. Alegătorii din Mediaș (cari alesese pe răposatul membru în comitetul dela universitatea săseacă) au venit sub conducerea protopopului Sergiu Medean. Casina română și filiala „Albinei“ din Brașov au fost reprezentate prin dl Dr. Vecerde etc. etc.

În biserică au așteptat sosirea conductului Excelența Sa Mitropolitul Meșianu, dimpreună cu arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu și alți membri dela Consistor. Tot în biserică s'au mai prezentat delegații dela tribunalul din loc, camera advocațională, magistratul, comitatul, universitatea săsească, direcția financiară, apoi școlile: a Asociației, seminarul, școala de industrie și menaj etc.

Cununile.

Cununi au depus: Comitetul partidului național: Valorosului român (o cunună frumoasă cu flori albe și pantlică cu tricolor național); Mitropolitul Meșianu, care a trimis cununa prin părintele-protosincel Dr. E. Roșca; Adictului său membru — Direcțiunea „Albinei“ (P. Cosma); Iubitului lor coleg — membrii direcțiunii; Regretatului membru al direcțiunii — funcționarului „Albinei“; În semn de recunoștință Banca generală de asigurare (I. Lăpădat); Neuitatului amic — Familia Dr. Beu; Valorosului său asesor — Consistorul arhidiecezan; Mult regretatului naș — Dr. Ioan Fruma; Neuitatului său prieten Liviu — Nicolae Ivan. Au mai fost apoi cununi: din partea familiei Lemeni o frumoasă cunună pe sicriu, din partea familiei Lattenberg și soția, Dr. Calefariu, Dr. Holom, Felicia și Dr. S. Rozvan, Iohanna și Albert Dörr, primarul orașului Sibiu (ca cumnați); Doamna Ida Missellbacher, iar Familia Malmer, Picu Macelariu, E. Pitiș, Sam. Dörr au depus buchete de flori. Ca-

mera advocațională din Sibiu încă a depus o cunună. Iar foaia noastră a depus o frumoasă cunună cu flori roșii și pantlică națională cu tricolor, care purta inscripția: Vrednicului luptător pentru drepturile poporului român — Redacția „Foaia Poporului”. S'au depus însă cu mult mai multe cununi, pe cari din lipsă de loc nu le mai putem aminti.

Condolențele.

S'au trimis foarte multe. Sunt peste 100 de telegrame, afară de mulțimea de scrisori. Dăm și noi unele din ele:

Dej. — Adânc consternat de moartea iubitului d-tale soț și valorosului fruntaș al neamului nostru, vă exprim sincere condolențe în numele meu și al partidului pentru pierderea ireparabilă ce am îndurat cu toții. — *Dr. Teodor Mihali.*

Arad. — Cu sufletul cernit de durere ne închinăm memoriei distinsului fiu al neamului nostru. Dumnezeu vă trimite mângâiere. — *„Românul”.*

Arad. — Primește și împărtășește tristății familiei condoleanțele mele sincere. — *Episcopul Ioan* (telegrama adresată dlui profesor Crăciunescu, ginerele răposatului).

Caransebeș. — Regret mult moartea socrului și distinsului meu prieten. — *Episcopul Miron* (prof. Crăciunescu).

Condolente sincere. — *Dr. Vasile Lucaciu.*

Arad. — Sdohit de grozava lovitură adânc îndurerat deplâng pierderea distinsului luptător și generosului amic. Primiți cele mai sincere condolențe dela nemângăiatul prieten. — *Dr. Iuliu Maniu*

Arad. — Deplâng moartea înțeleptului fruntaș care ne-a părăsit când aveam mai mare lipsa de mintea lui superioară și

inima lui nobilă. Primiți dureroase condoleante. — *Dr. Ștefan C. Pop.*

Brașov. — Primiți condoleanțele noastre de sinceră și profundă durere pentru pierderea excelentului și înțeleptului bărbat, care a fost soțul și părintele d-tre. — *Familia Vaida.*

Orăștie. — Condolențele mele din prilejul grozavei lovituri ce ați îndurat împreună cu întreg neamul. — *Dr. Aurel Vlad.*

Arad. — Indurerat pentru pierderea bunului român Lemeni, rog mijlocește familiei condolențele mele. — *Vasile Goldiș.*

Brașov. — Consternați de moartea subită a vrednicului nostru fruntaș, Liviu Lemeni, exprimăm familiei profunde condolențe. — *Redacția „Gaz. Trans.” Moldovan, Braniste, Brotea.*

Brașov. — Infrânți de durere rugăm pe bunul Dumnezeu să primească în sânul său nobilul suflet al harnicului român Dr. Liviu de Lemeni, binefăcătorul scumpelor noastre școli. — *Dr. Vasile Saftu, președ. eforiei.*

Brașov. — Primiți în numele corpului profesoral dela școalele medii gr.-or. române din Brașov sincere condolențe pentru pierderea soțului d-voastre, valorosul bărbat atât de binemeritat pentru instituțiile noastre de învățământ. — *Onițiu, director.*

Cluj. — Adânc intristați de moartea grabnică și nemiloasă a harnicului și neobositului fruntaș Dr. Liviu de Lemeni, vă rugăm să primiți sincerele noastre condolențe. — *Universitarii români din Cluj.*

Impartășind profundul doliu rog pe Dumnezeu să vă consoleze. — *Arhimandrit Hamza.*

Di avocat *Emanuel Ungurcau* din Timișoara, scrie: Mult stimate dle Profe-

sor Crăciunescu! Moartea domnului socru al D-tale a produs regret general și Sibiuul și cauzele publice românești mult au pierdut prin moartea lui, a fost om cu vederi clare și cu zel față de cauzele noastre naționale; a fost unul dintre cei mai buni ce am avut. Te rog a exprima condolență stimatei familii din partea mea.

Săliște. — Regretăm pierderea mult prețuitului juriconsult al institutului nostru și zelosului stegar al neamului românesc. — *Direcțiunea „Casei de păstrare”, (reuniune) în Săliște.*

Poiana. — Primiți și din partea noastră sincere condolențe pentru pierderea ireparabilă a neuitatului d-vre soț. Noi deplângem pe vrednicul nostru juriconsult. — *Direcțiunea băncii „Mielul”.*

Ciacova. — Vestea despre moartea socrului D-voastră ne-a umplut sufletul de durere și supărare, Dumnezeu să vă mângâie și pe fericitul să-l odihnească. — *Creștinii din Ciacova* (prof. Crăciunescu).

Telegrame au mai sosit, între altele, dela: Dr. V. Saftu, prot. Brașovului; Dr. N. Șerban, Făgăraș; Elena și Iancu Meșianu, Zernești; Dr. T. Badescu, Caransebeș; Ioan Beleş și soția, Arad; Familia Dr. Vecerde, Brașov; Dr. Diaconovici, București; Filialele „Albinei” din Brașov, Murăș-Oșorheiu, Ibașfalău etc.; Familia Tripon, Bistrița; protosinelul Bogoevici, Budapesta; Românii din Câmpeni; Familia M. Veliciu, Arad.

Afară de acestea au mai sosit telegrame și condolențe dela alte persoane și corporații din: Budapesta, Arad, Timișoara, Ciacova, Lugos, Caransebeș, Orade, Cluj, Satmar, Someuta, Bistrița, Brașov, Făgăraș, Sighișoara, Mediaș, Aiud, Alba-Iulia, București, Râmnic-Vâlcea etc.

Nunta de diamant a arhiducelui Rainer.

— Vezi descrierea chipului la pagina 10. —

Literatură și știință

Ceva despre călindar.

Anul 1912 e un an *visect*. Cei mai mulți știu atâta, că în anii *visecti* luna lui Februarie nu mai are numai 28, ci 29 de zile. S'a întâmplat în anul 1900, că la noi Români anul a fost *visect*, la Germani, Francezi, Italieni, Englezi și alte popoare, cari se iau după ei (ca Maghiarii, Polonii ș. a.) nu. De unde provine aceasta deosebire? Iată de unde.

Un an e timpul, care-i trebuie pământului ca să încunjure odată soarele, adică tocmai 365 de zile, 5 ore, 48 minute și 46 secunde. Acesta e *anul solar* (socotit după soare). În vremile vechi, iar la mohamedani și astăzi, se socotește după *anul lunar*, adică timpul, în care luna se schimbă de 12 ori. Anul acesta e însă cu aproape 11 zile mai mic ca cel solar.

Anul solar e dară cam de 365 zile și un pătrar de zi. La facerea călindarului nu se poate socoti cu pătrare de zi (adecă cu 5 ore, 48 minute și 46 secunde) și cei vechi socotind anul numai de 365 de zile, cu timpul s'a iscat o deosebire tot mai mare între adevăratul an solar și anul călindarului, așa că cei pricepuți se gândiră, cum să scape de deosebirea aceasta. Cele îndreptă întâiu călindarul, a fost *Iuliu Cesar*, Roman vestit, care a trăit înainte de Nașterea Domnului Christos. Punându-se în înțelegere cu *Sosigen*, un astronom vestit din Alexandria (Egipt), a hotărât, ca lungimea mijlocie a fiecărui an să fie de 365 zile și un pătrar de zi, iar pentru că să nu se facă incurcături, au hotărât, ca trei ani unul după altul să fie de câte 365 de zile, iar în al patrulea să se socotească și cele patru pătrare, adecă să fie 366 de zile. Anul de 365 de zile s'a numit *an comun*, adecă obișnuit, iar cel de 366 de zile *visect* (bisect). Călindarul acesta, numit *Iulian* după numele celui ce l-au îndreptat (*Iuliu Cesar*), a fost întrebuițat de Romanii cei vechi și a trecut apoi și în biserică creștină.

Dar nici călindarul iulian nu eră fără greșală. El socotia anul tocmai de 365 zile și 6 ore (un pătrar de zi), cece e prea mult cu 11 minute și 14 secunde. Aceasta ni se pare puțin, dar în 129 de ani aceste 11 minute și 14 secunde fac o zi, așa că tot la 129 de ani, ceice socotesc după călindarul iulian, rămân cu o zi înapoi, cu cât adecă s'a prelungit drumul pământului în jurul soarelui, căci dacă faci un drum mai lung, până la un punct anumit, ajungi mai târziu. Intârzierea aceasta s' văzut dejă la anul 325 după Christos, când s'a ținut întâiul sinod ecumenic la Niceia (unde s'a hotărât și o parte din simbolul credinței (credeu). Atunci s'a constatat, că sunt rămași cu trei zile îndărătul adevăratului an solar.

Nimeni nu s'a apucat să îndrepteze greșala, până când s'a suit pe tronul papal dela Roma Papa (patriarhul) Origorie al 13-lea. Atunci rămăsese lumea cu zece zile înapoi. De aceea Papa a dat poruncă în anul 1582, ca la socotirea zilelor să se sară dela 4 Octomvrie deadreptul la 15 Octomvrie, așa că în anul 1582 oamenii n'au avut, în călindar, zilele dela 5 până la 14 Octomvrie. Lungimea anului s'a socotit de 365 zile, 5 ore, 49 minute și 16 secunde,

iar ca să nu se facă greșeli, adevărat, că a rămas și pe mai departe tot al patrulea an *visect* (de 366 zile), dar dintre anii seculari (sutele de ani 1600, 1700, 1800, 1900, 2000 ș. a. mai departe) s'a hotărât, ca numai aceia să fie socotiți *visecti*, cari pot fi împărțiți cu 400 fără rest. În modul acesta, anii 1700, 1800, 1900 la ceice se țin de călindarul *gregorian*, numit astfel după numele Papei Grigore, n'au fost *visecti*, dar la noi, cari am rămas cu călindarul *Iulian*, au fost *visecti*. Urmarea a fost, că acum suntem cu 13 zile îndărătul celor ce socotesc după călindarul *gregorian*, așa că 1 Ianuarie la noi e 14 Ianuarie la cei cu călindarul *gregorian*, numit și călindar nou, stil nou.

Adevărat, că nici călindarul *gregorian* nu e fără nici o greșală, căci 400 de ani solari sunt ceva mai mici ca 400 de ani *gregoriani*. Dar greșala aceasta se observă abia la vre-o trei mii de ani și până atunci vor îndrepta-o ceice vor trăi cu vre-o mie două după noi.

Indreptarea călindarului făcută de Papa Origorie a fost primită la început numai de popoarele catolice: Italienii, Francezii, Spaniolii, Portughezii, Polonii, Cehii, Slovenii, Croații și Germanii catolici. Abia în anul 1700 au primit și Germanii protestanți, în anul 1752 Englezii și în 1753 Svezii călindarul acesta. Cu călindarul cel vechiu am mai rămas noi Români, apoi Sârbi, Orecii, Rușii, Bulgarii și Albanezii greco-orientali.

Încercări de-a introduce și la popoarele greco-orientale călindarul cel nou s'au făcut în repetite rânduri, dar n'au isbutit, fie din cauze confesionale, fie naționale, cum e la noi. Cu timpul va trebui însă să se facă o schimbare și în privința aceasta.

Observari dela sate

— În forma de poezii populare. —

O veste, ce la noi în sat,
S'a lășit în lung și lat,
Mă sălește, făr' să vreau,
Peana'n mână să o iau,
Ca să aștern pe hârtie,
Și să 'nvețe lelea Nic,
Că, de-un lucru se vorbește
Numai când aieva este,
Sau știi sigur și curat,
Că așa s'a întâmplat.
Atunci numai să-l vorbești,
Când aceia ce grăiești
Este fapt îndeplinit.
Și-aceia ce-ai auzit,
Altădată să nu crezi
Pân'ce cu ochii nu vezi!
Căci ușor o poți păți!

— Ce-aud acum într'o zi?

Nici mai mult, nici mai puțin:
Ci c'un om avut, bătrân,
Dintr'un sat învecinat
Nevasta și-a sugrumat.
Spun, că m'am înfiorat
Auzind de-acest păcat.
Veste sigură n'aveam,
Deci credeam și nu credeam.
Pe când oamenii din sat,
Fără teamă de păcat,
Vorbeau de-aceasta 'ntâmplare
Ca și când ei fiecare
Au văzut, cu ochii lor,
Cest lucru 'nfiorător.
Ba, femeile limbute,
Spuneau și lucruri văzute:

C'au văzut pe ucigaș
Cum îl purtau prin oraș
Gendarmii 'naintea lor
Spre mirarea domnilor.
În sfârșit credeam și eu,
Și crezând, gândeam mereu:
— Până unde poate-duce
Și pe om unde îl duce
Diavolul! — Dar o'ntâmplare...
Întâlnind un om, pe care
Il cunoșteam că-i din sat
Unde-omorul s'a 'ntâmplat,
Il întreb cu grije mare:
— Ce face omul cutare?
Are copiii?... și 'ncurând
Imi spune omul răsând:
— „Are! — dar n'ai auzit
Lumea ce a povestit
Despre el?“ — „Nu, bade, spune!
Cred că ceva lucruri bune!“
Și mi-a spus omul: „Nu știu
Că ce cap plin de rachiu,
A putut fi acel, care
A lășit în lumea mare“...
....Vestea pe care v'am spus-o,
Și din sat în sat a dus-o,
Oolind o 'ntreagă țară
Și ajungând în sat iară.
Pe când omul nu știa
C'o țară 'ntreagă vorbia,
Despre-un omor și-un mișel
(Și care ar fi fost el).
Dânsul poate se ruga
Celui de sus ca să-i dea
Soșiei lui sănătate
Și iertare de păcate.

Deci un sfat femeilor:

Mai puneți frâu gurilor.
Nu vorbiți de ce nu știți,
Că prea leze o pățiți.
Nu vă luați dup-o vorbă
Ca muștele după ciorbă.
Căci vedeți cum vorba rea
Să lășeste făr' să stea.
Și vedeți cum vestea proastă
Se duce din partea voastră
Ca o veste-adevărată,
Deși n'a fost nici odată!

Vorbiți, căci, nu zice nime
Că a vorbi nu e bine;
Dar cu cumpăt și măsură
Slobozii vorba din gură.
Și ce nu știți — nu vorbiți,
Nu cumva să vă căiți
Mai la urmă, că-i rușine
Minciuna pentru ori-cine.

Nici n'am gătat scrisul bine
Și o altă veste vine,
Despre-un preot. — Dar să tac,
Că, mai bună treabă fac.
Văd că-i luna lupilor
Și vremea minciunilor!

Petrea Dascălal.

Aveà ori n'aveà?

Un dânciuc de Țigan murise într'o
noapte. Mumă-sa îl jelea astfel:
Că mai e un soare mort,
Răsa soare ori nu mai răsa,
Uite ici la noi sub cort.
O altă Țigancă o întrebă:
— De ce mai plângi acum?
— Cum să nu plâng, când el aveà o
căciulă cincardă, un chimir caracardă, niște
cisme rapordă.

Cealaltă zise:

— Aveà, ori n'aveà?
— Ba nu, pusese de gând să-și ia.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 29 Februarie n.

Spre orientare. In zilele din urmă am primit la redacție mai multe corespondențe. Într-una ni se spune, cum cutare preot se pupă cu străinii (în Toarcia), de școala românească n'are nici o grije, iar la alegerea comitetului parohial face abuzuri; în altă comună (Neagra) ținuta preotului e sub toată critica: în Voiteg (Banat) se tolerează o seamă de fapte și se fac câte șiretlicuri, pentru a reuși cutare partidă în comitetul parohial etc. etc. Corespondențe de acestea avem la îndemână o seamă. Dar nu le publicăm deocamdată. Nu din cauză, că respectivii ar merita cruțare, ci din motivul, că contra multora s'au făcut sau sunt în curs de arătări la forurile competente. Rugăm deci pe toți a fi în așteptare până ce superiorii acestor oameni uitați de sine vor aduce hotărîre în cauză. La caz, că nu s'ar face deplină dreptate poporului, — iar aceasta s'ar putea dovedi, — atunci îi rugăm pe toți aceștia a ne scrie din nou, și o să dăm lucrurile și în față, ori cât de urâte sunt faptele și purtările unor astfel de „conducători“. Dar ei trebuie sau să se îndrepte, sau să fie trași în cercetare și delaturări din postul lor. Altcum suferă biserica!

Amânarea recrutărilor (asentărilor). După cum am povestit, recrutările pentru anul acesta au fost amânate, căci nu se pot ține în lunile Martie și Aprilie, neputându-se vota în dieta contingentul (numărul) de recruți din cauza obstrucției. La recutare vor fi priami numai aceia, cari au întârziat în anii trecuți, sau ceie au cerut scutire pentru că își susțin ei familiile lor. Cetățenii Ungariei nu sunt îndatorați să meargă la recutare. Feciorii noștri vor face însă bine, dacă se vor duce și vor spune, că ei vreau să între de bunăvoie în armată, cum au făcut și pe vremea guvernului lui Wekerle-Apponyi-Kossuth. Prin aceasta vor aduce laudă neamului nostru și vor isprăvi mai curând, căci serviciul militar tot trebuie să-l facă.

Scotus Viator, aparatorul naționalităților asuprite din Ungaria, a fost prin Dalmația, de unde va veni la Agram (în Croația) și la Budapesta. El strânge de bună seamă material, ca într-o nouă lucrare să arete faradelegile, cari se săvârșesc împotriva noastră.

O istorie-minciună. Haiducul cultural Zichy a însărcinat pe unul Dr. Szabo să scrie istoria naționalităților nemaghiare din Ungaria. Ne putem închipui, ce minciuni va cuprinde cartea aceasta mai ales despre noi Români. Când va apărea, vom scărmană-o bine, ca să vadă Români noștri, pe ce se aruncă banii țării strănși dela oamenii muncitori.

Cancelarie advocațională. Aduc respectuos la cunoștință că mi-am deschis cancelaria advocațională în Sibiu, strada Poplăcii (Quer-Gasse) Nr. 15. Cu stimă: *Dr. C. Bucsan,* avocat.

Dela Români din America. În orașul cel mare St. Louis, care se află mai înlăuntrul Statelor-Unite, trăiesc aproape o mie de frați Români. Ei au o societate frumoasă, care poartă numele marelui nostru binefăcător, V. Stroescu. Acum sunt pe cale să-și întemeieze și parohie, cerând apoi și preot. Oameni vrednici de laudă!

† **Gavriil Trifu,** unul dintre vrednicii noștri profesori de școală normală (seminar pentru învățători) a murit în Șimleu. Cu toate că fusese profesor la un institut de stat, el s'a interesat totdeauna de înaintarea culturii noastre naționale și a lucrat mult pentru organizarea învățătorilor noștri gr.-cat. Odihnească în pace!

Petrecere românească la Lipsca (în Germania). Studenții noștri, cari învață la Lipsca, au dat o petrecere frumoasă în orașul acesta german. Au cântat cântece populare românești, cari au plăcut foarte mult publicului. Unele cântece au trebuit să le repeteze. Apoi a urmat jocurile naționale *Batuta, Brăulețul și Românul,* jucate de feciori îmbracați românește. La petrecere a fost lume multă, și anume nu numai Germani, ci și Americani, Ruși, Englezi ș. a., de cari sunt în Lipsca la școalele cele mari.

Ticăloși din Bihor. În vicariatul lui Mangra este un protopop vrednic de vicarul lui, anume Roxin Miklós, cece a iscălit demăzile apelul pentru reuniunea de maghiarizate. După cum spune „Tribuna“, în ura lui în contra celui ce l-au îngrășat și în contra culturii române a mers așa de departe, încât a oprit pe toți preoții să meargă la adunarea de constituire a despărțământului Asociației din Tinca. Tot atunci avea să se dea și un concert în favorul bisericii *românești* din Tinca. Preoții n'au luat parte, așa ca biserica a fost jefuită de un venit tocmai prin un slujitor al bisericii! Când vei veni tu Tepeș Doamne, să tragi în țapa pe nemernici?

Un atentat în Mohu. În casa lui Ioan Șandru din Mohu (lângă Sibiu) se serbă un ospăț, la care veniseră mulți oaspeți. Pe la ciasurile trei după prânz, morarul Gheorghe Radu a trecut preste drum la Ioan Pleșan, ca să se odihnească puțin. Pe când povestiau, cineva a tras două gloanțe pe fereastră. Unul l-a nimerit pe Radu, dar fiind îmbracat în haine groase, glonțul l-a rănit numai ușor. Pleșan a eșit iute în stradă, unde a găsit pe Ioan Muntean, despre care se știe, că e în dușmanie cu Radu. Muntean neagă (tăgăduiește), că el ar fi împușcat. Procurorul a pornit cercetare.

Lupta pentru pământ. Un Sas din Sibiu a vândut un loc mare altui Sas. Acesta a împărțit locul în părțile și l-a vândut la mai mulți Români dintr'un sat învecinat. Din cauza aceasta toate gazetele săsești, și cele de zi, scriu cu multă înverșunare în contra la al doilea Sas, pentru că a îndrăznit să vândă pământ unor Români. Ei privesc lucrul acesta ca o vânzare de neam, căci se întărește Români. Am mai scris noi despre lupta Sașilor contra noastră. De data aceasta îi rugăm și pe Români înc'odată, să nu-și uite, că a vinde pământ străinului e o vânzare de neam, iar a cumpără dela străin un câștig național.

Șapte oameni înghețați. În 10 ale lunii acesteia a fost târg de țara în Copreiniț (Slavonia). Cătră seară, când se pregătea lumea să plece cătră casă, s'a pornit un viscol mare cu zăpadă. Toți s'au grăbit să scape cât mai curând de viscol, dar n'au izbutit toți, căci șapte săteni, 4 bărbați și 3 femei, au căzut sleșiți de puteri în drum, unde i-a acoperit zăpada. Numai a doua zi au fost găsiți înghețați.

Așa se cade. Un librar din Germania a pus să se facă niște hărți (mape) ale Austro-Ungariei, în cari toate numirile de localități (orașe, sate, munți) erau date cu numele pocite maghiarizate. Ministrul construcțiilor publice din Berlin a oprit întru trebuințarea acestor hărți în școalele germane. Așa se cade!

Dela „Societatea meseriașilor din Rășinari“. Membrii „Societății meseriașilor din Rășinari“ prin aceasta să convoacă la l-a adunare generală ordinară, ce să va ține în 26 Februarie st. v. (10 Martie st. n.) la 3 ore d. a. în edificiul școlii, cu următorul program: 1. Deschiderea adunării. 2. Rațiociniul anului 1911 și bugetul pe anul 1912. Raportul comitetului. 4. Eventuale propuneri. 5. Închiderea adunării. Rășinari, 12 Februarie 1912. În numele comitetului: *Emilian Cioran,* președinte.

Nu țineți lămpile aproape de sobă! În Viena s'a întâmplat o mare nenorocire din cauza exploziei unei lampe așezate prea aproape de dogoreala sobei. În casa bătrânului pardositor Vogel, lampa era atârnată deasupra sobei. Din cauza căldurii, petroleul a explodat, aprinzându-se, iar flăcările au sărit, cu petrol cu tot, pe fata cea mare a bătrânului. Acesta i-a sărit în ajutor, dar și hainele de pe el s'au aprins. Până să sara vecinii în ajutor, amândoi au suferit arsuri foarte grele.

Morți de foame într'un far. Pe lângă țărnișii de mare cu stânci ascunse sunt zidite niște turnuri înalte, cu lampă electrică în vârf. Turnurile acestea, numite *far,* sunt făcute, pentru că vapoarele să se știe feră noaptea de locul primejdios. Astfel de faruri au putut vedea ceie au fost în Constanța lângă Marea-Neagră. Un far de acesta este și pe o insulă mică în marea de lângă Spania. În el erau șase persoane, cari aveau să îngrijească de lumină. De câteva săptămâni au fost în partea aceea a mării niște furtuni așa de îngrozitoare, încât nu s'a putut duce nici o corabie mică sau vre-o luntre până la far, ca să ducă de mâncare la cei șase oameni. De 25 de zile n'au mai avut de mâncare, așa că se crede că bieții păzitori vor fi murit de foame.

Șapte oameni înecați în Dnnăre. Zilele trecute au trecut cinci bărbați, o femeie și fata ei într'o luntre din satul sârbesc Ran la Baziaș lângă Dunăre. În ziua următoare au vrut să se întoarcă tot cu luntrea, cu toatăcă Dunărea avea valuri mari. Un om i-a sfătuit să nu încerce lucrul acesta, căci se vor prăpădi, dar ei n'au vrut să asculte și suindu-se în luntre au pornit pe Dunăre. Când erau în mijlocul apei, valurile au dat preste luntre, care s'a răsturnat cu oameni cu tot. Toți s'au înecat în Dunăre.

Un rămășag. Ionică Leșan, Gavriila Șirlincan și Pavel Prislopcan din Budacul săsesc (comit. Bistrița-Năsăud) s'au rămășit cu alți tovarăși de lucru, că vor face un drum de opt kilometri în pielea goală prin zăpadă mare, dacă li se vor da două coroane de căciulă. Tovarășii lor au primit rămășagul și cei trei au făcut drumul.

O nenorocire. Un țaran din Topârcea (comit. Sibiuului) s'a apucat să sape o fântână. Nefiind pământul de pe margini sprijinit bine, s'a surpat preste bietul om și l-a omorât.

Doi înșelători arestați. Poliția din Sibiu a prin doi mișei, unul Anton Olah din Seghedin, celalalt Ilie Mărginean din Veștem. Aceștia erau niște înșelători, cari ademeneau pe țărani să joace cărți, apoi îi jefuiau de toți banii, căci jucau cu cărți măsluite (insemnate). După ce i-a arestat, i-a alungat pentru totdeauna din Sibiu.

Jidani cămătari. N'am lipsit nici când să sfătuim pe Români nostri să se ferească de băncile străine, căci acestea toate lucrează pentru nimicirea noastră economică. Am adus și pilde, cari dovedeau aceasta și acum mai aducem una nouă. In comuna românească Târșolț (comit. Sătmarului) s'au pripășit un număr mare de Jidani, cari jupuind cu camelele lor fără milă pe Români de-acolo — se vede, că nu prea cumiși și lipsiți de conducători — au ajuns să înființeze o bancă. Români au alergat și la banca aceasta, plătind în prostia lor camelele înspăimântătoare. Acum s'a dat de urma hoșilor jidănești și tribunalul a pornit cercetare. Se vede, că s'au deșteptat și nenorociții de Români, căci au început să facă gălăgie. Jidani au început să strige ghivalt! și autoritățile le-au trimis jandarmi ca să-i apere.

Un Sas din Sibiu, găsit mort în Dâmbovița. Săptămâna trecută, niște lucrători de-ai primăriei orașului București au dat în zăpada de lângă un pod al Dâmboviței de cadavrul unui om. Cercetându-se cu deamăruntul, s'au aflat următoarele: cadavrul era al unui Sas din Sibiu, Albert Nussbacher. Acesta venise mai de mult la București, a intrat într'o fabrică de tăbăcării (argăsit pieile). Fiind om harnic și priceput, a ajuns în curând maistor. Se purta însă foarte aspru cu lucrătorii, așa că înainte de Crăciun aceștia îl atacaseră într'o crăjină. In ziua de Crăciun s'a îmbătut foarte rău, apoi s'a dus la o crăjină, unde era joc mai ales de Unguri. Aici s'a luat și după o fată Hona Várodí, pe care a petrecut-o până către casă. In apropiere de Dâmbovița s'a despărțit de fată și a plecat pe malul gârlii în sus, legându-se. De atunci n'a mai fost văzut. Poliția din București a făcut întrebare la Sibiu și în alte părți, dacă nu cumva e acolo, dar nu s'a mai găsit. Acum, după o lună și jumătate a fost aflat, după cum am spus, în marginea gârlii. Se da cu socoteală, ca fiind în noaptea de Crăciun beat tun, a căzut în zăpadă, iar viscolul cel mare de atunci l-a acoperit cu zăpadă. Curățindu-se stradele Bucureștilor, zăpada a fost carată tot în Dâmbovița, așa că mormanul s'a făcut tot mai mare și numai acum, când s'a topit o parte, iar cealaltă au aruncat-o lucrătorii în apă, s'a dat de cadavrul nenorocitului meseriaș, căruia beția i-a pricinuit moartea.

Mulțumită publică. Tinerimea din Rășinari a aranjat o petrecere cu joc Duminică în 5/18 Februarie c. (lăsatul postului). La aceasta petrecere a rezultat un venit curat de 12 cor., din cari s'au distribuit 6 cor. fondului „Casa culturală“, iar celelalte 6 cor. pentru înființarea bibliotecii Reuniunii meseriașilor din loc. Mulțumim tuturor contribuenților. In numele tinerimii: Nicolae Droc. Șerban Jiann.

Un bigam. Bigam se numește bărbatul, care se însoară a doua oară, fără să-i fi murit nevasta cea dintâi sau fără să se fi despărțit după lege de ea. Un astfel de bigam a fost Giurgiu Emanuel, mă-

estru ferar din Hălmeagiu mare (Ungaria). El se căsătorise cu o rudă a lui, dar după nouă ani de căsătorie și-a părăsit nevasta și a plecat la America. Aici s'a însurat cu o Unguroaică. Dar și pe aceasta a părăsit-o. Un preot din America a înștiințat pe procurorul din Arad, că Giurgiu s'a căsătorit în America a doua oară, fără să se fi despărțit de Unguroaică, și că a plecat la Ungaria. Aici s'a cercetat și bigamul a fost arestat.

Îndreptare. In articolul din fruntea foii de azi, celerana a doua, rândul al patrulea din pasajul al doilea de sus, e a se citi: „listelor electorale și aducerea“ etc. in loc de: „listelor de deputați și aducerea“ etc.

Lupii la noi. In anul 1911 au fost omoriți in comitatul Sibiului 15 lupi mari, in al Târnăvii-mari 12.

Nebun furios. Ovreiul Scheiner Haim din Sighetul Marmăției, în vârstă de peste șazeci de ani, înnebunise și amenința cu moartea pe cei din casă. Aceștia s'au plâns la primărie, de unde au venit niște gardiști și l-au dus la închisoare, pentruca apoi să-l trimită într'un institut de alienați (casă de nebuni). Nu se știe, cum a putut pune mâna bătrânul pe un cuțit, căci noaptea a tăiat broasca (zarul) dela ușă cu lemn cu tot și a fugit. Pe stradă a întâlnit pe Românul Ion Berglea, pe care l-a străpuns de mai multe ori cu cuțitul, făcându-i niște rane foarte primejdioase. Numai târziu, după câteva zile, au putut prinde iară pe nebun.

Un porc ucigaș. Elek Iános era porcarul satului Bolyok (Ungaria). In turma de porci era unul, care s'a repezit in mai multe rânduri la el, ca să-l muște. Zilele trecute porcul a sărit iară la porcar, care se apăra cu băta. In învârtiturile luptei, porcul a sărit in sus și l-a înfășcat cu dinții in ceafa mușcându-l pe nenorocitul, până a căzut la pământ. Apoi i-au sfărțiat capul, rupându-i și bucăți întregi din corp. Când l-au găsit alți oameni mai târziu, bietul porcar era numai o gramada de carne și oase fara viață.

Cât poate duce gheața. O patura de gheață in grosime de 2 și jumătate centimetri duce un om. La o grosime de 10 cm. poate să treacă peste ea un escadron de husari, la o grosime de 13 cm. poate trece un tun. O mulțime de oameni poate sta fără teamă pe o gheață groasă de 25 cm. iar peste o gheață groasă de 45 cm. poate trece un tren, cum s'a dovedit in Siberia (Asia de meza-noapte, stăpânită de Rusia), unde un tren trecea mai de mult pe șini așezate pe gheața lacului Baical.

„FOAIA POPORULUI“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină
foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat,
este anume întocmit pentru trebuințele țărănului român.

Numeri de probă se trimit la cerere
ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul
fiecărei luni și costă:

Pe un an întreg 4 cor. 40 bani

Re o jumătate de an 2 „ 20 „

Pentru țările străine 11 „ anual

Lășiți deci „Foaia Poporului“ peste
tot locul, ca astfel să o putem face și
tot bună!

ECONOMIE

Ocazie potrivită pentru procurare de tot
felul de sămânțe.

Aducem la cunoștința economilor noștri de pretutindenea, că subscrisul comitet este gata a mijloci, pentru ori și cine i se va adresa; procurarea articlilor economice amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și prețul:

1. Sămânță de iarbă engleză, 1 kilogram 68 bani.
2. Sămânță de iarbă franceză, 1 kgr. 1 cor. 60 bani.
3. Sămânță de luteră, 1 kgr. 2 cor.
4. Sămânță de trifoiu roșu, 1 kgr. 2 cor. 30 bani.
5. Sămânță de napi „Mammuth“, roșii, mari, 1 kgr. 2 cor. 50 bani.
6. Sămânță de napi „Obendorf“, galbini, rotunzi, 1 kgr. 3 cor. 20 bani.
7. Sămânță de napi „Eckendorf“, roșii, 1 kgr. 2 cor. 80 bani.
8. Sămânță de mohor, 1 kgr. 32 bani.
9. Sămânță de ciapă „Zittau“, uriașă, galbină, 20 grame 50 bani.
10. Sămânță de ciapă „Braunschweig“, 20 grame 60 bani.
11. Sămânță de ciapă „Tripoli Rocca“, 20 grame 40 bani.
12. Sămânță de ciapă „Madeira“, 20 grame 50 bani.
13. Sămânță de salata „Matador“, timpurie, 20 gr. 24 bani.
14. Sămânță de salata de iarnă „Nansen“, sau „Nordpol“, 20 gr. 24 bani.
15. Sămânță de salata „Goldkönig“ (nouă), galbina aurie, mare la căpățână, ușor de transportat, 20 gr. 60 bani.
16. Sămânță de patranjel de toamnă, 20 gr. 10 bani.
17. Sămânță de patranjel lung „Znaimer“, dulci, 20 gr. 10 bani.
18. Sămânță de morcovi de vară „Nantes“, 20 gr. 60 bani.
19. Sămânță de morcovi de toamnă „Quedlinburg“, 20 gr. 50 bani.
20. Sămânță de ridichi de vară „Stuttgart“, albi, timpurii, 20 gr. 10 bani.
21. Sămânță de ridichi de Maiu, mari, albe, 20 grame 10 bani.
22. Sămânță de ridichi de iarnă, negre, 20 gr. 12 bani.
23. Sămânță de ridichi de iarnă, albe, 20 gr. 12 bani.
24. Sămânță de castraveți de „Paris“, 20 gr. 30 bani.
25. Sămânță de varză „Braunschweig“, uriașă, de iarnă, 20 gr. 30 bani.
26. Sămânță de călărașe (guli) albe, timpurii, 20 gr. 40 bani.
27. Sămânță de călărașe de iarnă, vinete, 20 gr. 50 bani.
28. Sămânță de mazăre „Bismarck“, timpurie, 100 gr. 44 bani.
29. Sămânță de fasole de Iulie, 100 gr. 60 bani.
30. Sămânță de fasole „Mont d'or“, galbină, 100 gr. 80 bani.
31. Sămânță de patlagele (paradise) „Paradis“, 1 kgr. grele, 20 gr. 12 bani.
32. Sămânță de patlagele „Excelsior“ (nouă), foarte gustoase, o porție 50 bani.
33. Sămânță de patlagele „Ficarazzi“, foarte timpurii, 20 gr. 40 bani.
34. Sămânță de paprică sârbească, 1 porție 10 bani.

35. Sămânță de spinat „Goliath“, 20 gr. 10 bani.

36. Flori: „Aster de Hohenzoller“, mestecate, 1 porție 10 bani. Gheorghine „Dahile“, mestecate, 1 porție 10 bani.

37. Legături de altoit „Raffia“, 1 kgr. 1 cor. 20 bani și 10 kgr. 10 cor.

38. Funii de „Cocos“ (de legat altoi), 1 kgr. 1 cor. 20 bani și 10 kgr. 10 coroane.

39. Rășină de altoit, fluidă, 1 cutie à 125 gr. 50 bani, à 250 gr. 1 cor., à 60 gr. 30 bani și à 30 gr. 20 bani.

Doritorii cari vor trimite la adresa subscrisului secretar prețul, cum și 20 bani pentru buletinul de expediție și pentru pachetat, 4 bani taxă de inmanuare postală și 15 bani pentru osteneală, drept dăruire pentru un scop de binefacere, — vor primi articlii comandați cu posibilă grăbire.

Sibiu, 17 Februarie n. 1912.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Pantaleon Lucaș, Victor Tordășianu,
pres. secretar.

Știri economice.

Expoziție de industrie casnică românească, colecțiunea doamnei Maria Cosma. Va fi deschisă numai din 3 Martie până în 31 Martie n. a. c. în fiecare zi de la oarele 10—12 a. m. și 2—4 p. m., în Strada Schewis Nr. 15. Taxa de intrare e 50 bani. Venitul este destinat pentru școala Reuniunii femeilor române din Sibiu.

Banca „Patria“ din Blaj și-a ținut adunarea generală Sâmbătă, în 28 Ianuarie. Din raportul direcțiunii se vede, că venitul curat a fost de 136 mii de coroane. Din suma aceasta s'au votat 5462 cor. pentru scopuri culturale.

Banca „Economul“ din Cluj a avut un venit curat de 63 de mii 185 cor., din cari 9018 cor. 50 bani s'au dat spre scopuri culturale și filantropice, dintre cari arătăm indeosebi ajutoarele, ce se vor da pentru un curs agricol la societatea „Inocentiu Micu Clain“ din Blaj și „Alexi Șincai“ din Gherla. Fondurile filantropice ale acestei bănci fac aproape 17 mii de cor.

Mulțumită.

Rugăm corporațiunile, cunoștii și prietenii, cari au trimis flori pe sieriul iubitelui nostru soț și tată, iar pe noi ne-au împărțit de vorba de mângâiere la crunta lovitură ce am îndurat, să binevoiască a primi pe această cale mulțumitele noastre călduroase.

Familiiile

Lemeni, Crăciunescu, Bohățel.

Abonați noi, cărora să le trimitem numerii dela Anul-nou incoace, nu mai putem primi, fiindcă nu mai avem toate numerele. Dar oricine poate abona foaia cu începutul lui Februarie sau Martie. Tuturor acestor abonați li se trimite apoi în cinste partea din foaie a romanului „Cu paloșul“ de când s'a început publicarea lui, adică dela Nr. 51 din 1911 incoace. — Toți aceia, cari voesc a cunoaște luptele noastre din vechime să cetească acest roman, care se va publica încă mult în foaie. Că ce frumos ne povestește valorosul nostru fruntaș și boier moldovean, dl Radu Rosetti, s'au convins toți cetitorii noștri.

Călindarul Poporului pe 1912 nu mai avem multe exemplare. Grăbiți a-l cumpăra, până mai este.

Nunta de diamant

a arhiducelui Rainer.

(Vezi chipul la pagina 6.)

— Dar ce-o mai fi și nunta asta? Cine e acel arhiduce Rainer și ce avem noi cu el? — își vor zice unii cetitori.

Acestora le răspundem urmatoarele: Arhiducele Rainer e unul dintre cei mai bătrâni și mai de frunte membri ai familiei domnitoare. El a făcut pe vremuri mult bine poporului român.

Arhiducele Rainer s'a născut la 11 Ianuarie 1827. E general de infanterie, dar a studiat și legile și afacerile politice ale țării. Dela 1861—1865 a fost ministru-prezident în Viena. El a fost acela, care la 1860 a condus ședințele senatului imperial din Viena, unde s'a desbătut asupra mijloacelor, prin cari să se pună capăt neînțelegerilor ivite între Ungaria și Austria după anul 1848.

Noi, Românii, avem însă alte lucruri ai mulțumi arhiducelui Rainer. El era pe acele vremuri cel mai mare sprijinitor al Românilor. Doar Împăratul de ținea pe atunci tot așa de mult ca el la Români.

E lucru știut, că Șaguna când mergea la Viena, totdeauna se ducea și la împăratul. Nu mai puțin Șaguna căuta prilej ca să se întâlnească și cu arhiducele Rainer, care sprijinea totdeauna dorințele Românilor.

Și după cum se spune, mult este a se datori acestui arhiduce, că Șaguna a putut ajunge ca să vadă înființarea mitropoliei greco-orientale române și asigurarea prin legile țării a statutului organic, prin care se conduce azi aceasta biserică.

Arhiducele Rainer și-a sărbăt la 21 Februarie n. nunta de diamant, adică împlinirea a 60 de ani dela căsătoria lui cu Arhiducesa Maria. În chipul nostru de azi dam fotografia acestor două persoane.

Ultime știri.

Episcopul Radu la Budapesta și la Roma.

Din Budapesta se vestește, că Prea Sfinția Sa Episcopul Dr. Demetriu Radu s'a prezentat la prim-ministrul Hedervary, cărui i-a predat memoriul (plânsoarea, dorințele) hotărit în conferința vlădicilor, ce s'a ținut zilele trecute la Blaj, după cum am amintit la acest loc în numărul trecut al foii.

În memoriul prezentat sunt cuprinse toate vederile Românilor, cari sunt contra înființării episcopiei greco-catolice ungurești. Prea Sfinția Sa s'a prezentat apoi și la ministrul de culte și instrucțiune Zichy (care e preste bisericii și școale). Se spune, că atât Hedervary cât și Zichy au rămas mulțumiți de felul cum au fost spuse în memoriu dorințele Românilor.

Din Budapesta Episcopul Radu a plecat la Roma, pentru a aduce și Papei la cunoștință nedreptatea, ce se face bisericii române gr.-cat., dacă Roma s'ar invoi ca să se înființeze o episcopie gr.-cat. ungurească.

Alegerea dela Ighiu.

La Curia din Budapesta s'a început ieri continuarea desbaterii (care s'a fost întrerupt acum câteva săptămâni) asupra recursului contra alegerii dela Ighiu.

Despre decursul pertractării „Romanului“ din Arad i-se telefonează: Se știe, că cu prilejul alegerilor dietale cercul Ighiuului a fost smuls cu armele cele mai

josnice din mâinile dlui Dr. Alexandru Vaida-Voevod și predat guvernamentalului Szász Pál. Alegătorii d-lui Vaida au atacat prin recurs acest mandat, acuzând pe Szász Pál că a corupt alegătorii iar pe președintele alegerii l-au acuzat că a fost părtinitor, în favorul lui Szász. Curtea de casație din Budapesta a ordonat cercetare pentru dovedirea celor spuse în recurs.

Un judecător al curții de apel din Cluj a condus cercetarea ascultând o mulțime de martori, cari au dovedit toate încăloșile întrebunțate pentru răpirea acestui mandat. Dupăce iscăliitorii recursului n'au mai voit să depună și pentru a patra oară o sumă de 3000 cor., conducătorul anchetei (comisia care a cercetat) a trimis Curții de casație actele, care pentru ieri a hotărit continuarea desbaterilor. La începutul desbaterii Dr. Armin Tetétleni, apărătorul lui Szász P. a cerut Curții de casație respingerea recursului, pe motivul, că reclamații n'au depus cauțiunea. Curtea de casație a respins cererea lui Tetétleni și deoarece reclamații n'au depus o nouă cauțiune, a hotărit, că va judeca numai aceste motive de nimicire a mandatului, asupra cărora cercetarea fusese deja terminată. Desbaterile continuă.

Din dietă.

Hedervary a ajuns la invoială cu koșuthiștii, astfel că aceștia nu se mai războiesc contra votării legilor militare. Nu tot așa justhiștii (partizanii lui Justh). Aceștia au declarat, că vor începe obstrucția (a face gălăgie în dietă, împiedecând orice desbatere, prin vorbiri lungi și tot felul de întrebări fără rost, adresate președintelui dietei și ministrilor). Iată cum se prădează vremea în dietă, în loc ca deputații să chibzuiască ce ar trebui de făcut pentru fericirea și bunăstarea tuturor popoarelor din țara aceasta.

Din România.

În zilele acestea s'au făcut mai multe schimbări în sinul bisericii din România, unde stăteau neocupate scaunul de mitropolit-primat în București și eparhiile (diecezele) de Argeș și Roman.

De Mitropolit-Primat în București a fost ales Episcopul Canon dela Huși, episcop la Argeș a fost ales arhiereul Calist Boloșeanu, iar la Roman arhiereul Teodosie Ploșteanu.

În România au fost multe neînțelegeri în sânul bisericii în timpul din urmă. E speranță că acum să se curme toate acestea.

Din Anglia.

În Anglia e pe cale ca să izbucnească o grevă atât de mare, cum nu s'a mai întâmplat până acum. La un milion de lucrători în minele de cărbuni amenință, că la 1 Martie se vor pune în grevă, dacă proprietarii minelor nu le urcă plata. A intervenit și guvernul ca să mijlocească o pace oare care, dar până azi, Joi, nu s'a ajuns la nici un rezultat. Dacă va izbucni greva aceasta, atunci industria Angliei va suferi mari pagube, de oarece lipsa de cărbuni se va simți momentan.

Războiul italo-turc.

Corăbiile italiene de războiu „Volturna“ și „Garibaldi“ au atacat Sâmbătă două corăbii de războiu turcești, ce se aflat în portul Bairut din Azia mică.

Astfel de atacuri pot produce foarte ușor întinderea și complicarea războiului. Până acum nu e încă din destul lămurit lucrul cu acest atac. Se zice, că cele două corăbii turcești au fost nimicite.

Poșta Redacției.

Sărata. Lucru natural, că noi nu dăm în vileag orice știre cu una cu două. E departe de noi gândul a atinge pe cineva fără motiv, dar nu mai puțin a cruța pe cineva dacă nu merită. De felul nostru observăm — după cât ne este posibil — o deosebită scrupulozitate cu toate publicațiile în foaie. Astea cu considerare la numărul mare al cetitorilor noștri, cărora voim să le trimitem pe masă numai lectură instructivă și știri obiective despre lucruri adevărate. Certuri, hărâțeli și provocări fără rost n'au loc în foaia noastră. Publicăm însă și fapte și știri rele, dacă prin descoperirea lor se poate contribui la îndreptarea răului. Că din acestea ce se poate și ce nu se poate publica — asta o hotărâmi noi, iar nu cine le scrie.

Erata ung. Nu se poate publica, fiindcă Dumniata nu subscrie numele deseucrat, ca să știm măcar noi cine ne scrie. Oare de ce atâția oameni de-ai noștri își scriu chiar și numele lor tot ca cu parul?

De sub pădure. Dacă în comuna D-Voastră astfel stau lucrurile, atunci e datoria parohienilor, ca să facă arătare la consistor. Așteptați apoi rezultatul, iar dacă nu se vor îndrepta lucrurile, vom publica și în foaie. Afaceri de acestea trebuie scrise întâi la Consistor. Numai jumătate din cele scrise să fie adevărate, — și totuși respectivul trebuie tras în cercetare. Dar de histerică să nu vă înstrăinați, fiindcă ea nu e de vină, ci numai acei slujitori nevrednici, cari își bat joc de învățăturile lui Hristos.

Chimiu. Din lipsă de loc n'am putut publica în numărul acesta scrisoarea trimisă.

Maș mullora, cari ne-au trimis rapoarte și corespondențe diferite — acolaș răspuns. Totodată rugăm pe toți aceia, cari trimit ceva spre publicare ca să scrie scurt și cuprinzător. Să nu înșiro câte pomelicio toate, cari n'au de loc sau foarte puțină legătură cu lucrul de competență, pentru care vrem să scrie. În cazul contrar, noi trebuie să profacem tot manuscriptul, prin ceace afacerea se învechește, neavând totdeauna momentan vreme pentru așa ceva. Urmează este, că unele corespondențe și rapoarte lungi, deja învechite, nu se mai pot publica. De aceea scrieți cu toții, când aveți ceva potrivit pentru foaia noastră, dar **scurt și cuprinzător.**

Ioan Marian în Cuba. Cu părere de rău, dar de prezent nu știm adresa cerută.

T. R. Cartea dorită nu o avem și nici nu știm unde s'ar putea afla. Adresa s'a schimbat. Despre celelalte vom vedea. De prezent suntem tare îngrămădiți cu material

V. Mold. în Ohaba. Abonamentul trimis primit cu mulțumită.

Nicolae Suciu în Z. Am dat cartea postală unei firme din Sibiu, care credem că își va răspunde.

L. S. în Pan. Pentru a putea fi mai iute și mai bine informat, am trimis epistola D-Voastră la adresa respectivă, de unde desigur veți primi răspunsul dorit.

Taliana Mihai în C. Cele două călindare s'au trimis la America în 28 Febr. n.

Isidor Hirbea în H. Abonamentele trimise primit cu mulțumită.

G. U. în Mehadia. Cele trei abonamente sunt plătite pe 9 luni, adică dela 1 Februarie până la 31 Octombrie 1912.

Ioan Ionescu în I. Noul abonament primit cu mulțumită.

A. H. în Ag. Nr. 485. Nu se caută o domnișoară, ci din contră, o domnișoară caută loc. Ai înțeles greșit.

B. Avram în R. Am dat cartea postală filialei din Sibiu, care de sigur că o să vă răspundă.

Abonatul 6703 în Tilișca. Noi nu ne amestecăm și nu luăm nici o răspundere pentru afaceri de acelea. Scrie D-Ta firmei, dacă vrei, iar nu nouă. Pentru ce ne-ai trimis suma de 7 coroane? Scrie-ne ce să facem cu banii?

N. M. în S. D-Ta ne întrebi, ca să-ți spunem, de unde ai putea cumpăra pește verde (viu) de Dunăre, că ai avea mare lipsă? Noi îți răspundem atâta: Nu te genezi Dumniata a ceea ce dela cineva un sfat, fără a spune cine ești?

Abonatul 7754. Scriind D-Ta, că ești cantor în Ozun, am crezut că și locuiești acolo. Astfel s'a făcut adresa greșită, iar foile se vor fi perdit pe undeva. Acum s'a îndreptat.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Ediția și tiparul „Tipografia Poporului”.

Caut învățăcel

în prăvălia de coloniale și manufactură a subserisului. Băiatul să fie din casă bună, să fi învățat bine școala română, etatea 13—15 ani. Condițiile sunt favorabile. E de dorit să știe vorbi limba germană sau maghiară. **George Baciu,** comerciant în Orlat. 1—3

O fetiță

de 15 ani dorește a intra într-o casă bună, ca ajutor lângă copii sau în familie. Respectiva fetiță însă e din familie bună, fiică de preot, dar orfană. A se adresa la administrația „Foi Poporului”. Pentru răspuns a se adăuga marcă de 10 bani. 473 1—

Un învățăcel 1—3

se primește imediat, în prăvălia mea mixtă. Condiții favorabile. Dela competenți să recere să aibă și o școală mai bună și să fie din familie bună. Doritorii să se adreseze la **Ioan Milea,** comerciant în Agnita (Szentágota).

Unul sau doi tineri

absolvenți de 1—2 gimnaziale sau reale, se primesc ca practicanți sub condiții favorabile în prăvălia lui **Stan Stefla Gurau** în Săliște (Szeliatye, com. Szeben). 444 3—6

Boltă și Măcelărie

afătoare într-o comună românească din jurul Sibiuului, lângă gară, să predă din mână liberă. Învârteală bună. Cauza predării este, că respectivul începe o altă afacere mai mare. Să poate prelua în ori și ce timp sub condiții favorabile. Reflectanții să se adreseze la administrația „Foi Poporului”, de unde vor primi adresa respectivă. Pentru răspuns a se adăuga și o marcă postală de 10 bani. 479 1—3

De vânzare în Sibiu

se află o casă zidită nou, constând din două odăi și culină. De aceasta casă se mai ține și o altă casă mai veche cu o odăie și culină. Lângă casă este o grădiniță, care răspunde în două strade. Se vând atât la oaltă, cât și fiecare separat. Adresa se află la administrația „Foi Poporului”. 475 1—3

Cărcimă și prăvălie

caut spre a închiria sau cumpăra, la sat sau oraș. Poate fi și numai cărcimă singură. O pot lua de acum sau la toamnă. Cine are sau știe vreun loc potrivit, binevoiască a scrie lui **Ioan Dirlea,** Baile Herculane (Herkulesfürdő, Katonagyógyintézet). 477 1—1

O garnitură de îmblățit

cu putere de 5 cai, motor de benzin (Reform) 720 mm. toboșar, se află de vânzare ieftin la **Stefan Kmoskó** învățător în Sibiu, Theresianum Nr. 11.

AVIZ.

Aducem la cunoștința onoratului public că ne-am deschis o

Prăvălie pentru văpsitul și curățitul hainelor

unde văpsim și curățim haine pentru domni și dame, lucruri de mână și tot felul de lucrări, cari se țin de aceasta branșă, pe lângă prețuri foarte ieftine, esecuție frumoasă și grabnică. Rugăm onoratul public pentru binevoitorul său sprijin. 478 1—4

GREGUS și FINZLER
SIBIU, strada Măcelarilor Nr. 5.

Loc deschis.

Mijloacele de cură în contra **hemoroidelor** au de scop întărirea pântecelor, cari sunt cauza principală a acestui neajuns. Cercetări de probă la spitalul comun ces. și reg. din Viena dovedesc, că apa naturală amară **Franz Josef** deja după câteva ciaeuri influențează un scaun ușor, lăsând mereu și durerile. Se capătă în apotece și prăvălii de ape minerale.

Doi tineri.

În prăvălia de manufactură, ferărie și băcănie a subserisului să primesc pe lângă condiții favorabile **2 tineri** cu 1 sau 2 clase gimnaziale sau reale. Respectivii să fie din familie bună. Se recere să știe limba germană sau maghiară.

Doritorii au a se adresa la firma **Nicolae Răchitan** în Săsciori (Szászcsör).

Te doare ceva?

Atunci folosește „Fluidul Elsa” și „Pilulele Elsa” dela apotecarul de curte **E. V. Feller** în Stubica, Centrala Nr. 122 (Croatia).

I. Renumitul „Fluidul Elsa” alui Feller e, după experiențele noastre liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; ro-pede și sigur vindecă reumă (spure), slă-bire de nervi, junghieri în coaste, influ-ența, dureri de cap, de dinți, de spate, amorțeală, durere de ochi, migrenă și multe nepomenite aci Fluidul Elsa alui Feller e folosit cu efect fără păreche în răgușală, catar, dureri de piept și gât și morhuri din curent ori răceală. Adevărat e numai dacă pe sticlă este numele „Feller”. 12 sticle mici sau 6 mari, ori 2 sticle speciale. K 5, franco.

II. Vestim apoi, că lumina f-dorește cu efect distinct și sigur Pilulele-Rhabarber de mă-nat alui Feller, contra durerilor de sto-mac, sgirciuri, lipsă de putere, arsuri de fiere, greață, amețală, rigăeli, hamoroide și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 cor. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm securat așa:

Eugen V. Feller, apotecar de curte în Stubica, Centrala Nr. 122 (Croatia).

Marcă de scutire „Anker”

Siniment. Capsici comp.,
(343 16—42) Inlocuitor pentru
Anker-Pain-Expeller

este un l-ac de casă valorat de mult, care e folosește de mulți ani ca fricțiune sigură — la podagră, reumatism și răceli.

Atenție! Din cauza imitațiilor de puțină va-loare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în șutule cu marca de scutire „Anker” și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fil. C. 140 și C. 2.— să capătă aproape la toate farma-ciile. Depozit principal la Iosif Török, far-macist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur” în Praga:
Elisabethstrasse Nr. 5 neu.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechi*).

- 19 Februarie: Beba veche, Bichiș-Ciaba, Comloș (Bănat), Veneția de jos.
- 20 Februarie: Abrud, Bălașeri, Cincu mare.
- 21 Februarie: Alămor, Ferihaz.
- 22 Februarie: Sepsi-Sân-Georgiu, Ze-lau.
- 23 Februarie: Șomcuta mare.
- 25 Februarie: Petriș.
- 26 Februarie: Budapesta, Cianadul-sărbesc și nemțesc, Dalboșeț, Ghioma, Ghioroc, Kecskemét.
- 27 Februarie: Baia mare, Vințul de sus.
- 28 Februarie: Mălâncrav (Almákerék), Cluj, Hadad, Haroscherec, Olafalau mare.
- 29 Februarie: Zam.
- 1 Martie: Ciacova, Odorheiu, Orăștie, Timișoara.
- 2 Martie: Aletea.
- 3 Martie: Detta (Timiș), Hunedoara, Sighișoara.
- 4 Martie: Batania, Berzava, Bichiș, Cubin, Jombolia, Oradea mare.
- 5 Martie: Bălcaciu, Bonțida, Cincul mic, Dezna, Iernut.

Prețul bucatelor

In SIBIU la 27 Februarie et. n.:

Articlu	Cor. 16,40 până 18,20 de hectolitru	Cor. 18,20 până 20,00 de hectolitru
Sărară	13,—	14,—
Orz	11,—	12,—
Orz	7,—	8,—
Orzarus	11,40	12,—
Cartofi	3,—	3,60
Fasole	17,—	18,—
Fână Nr. 8	86,60	86,80 la 100 chilo
4	85,80	85,80
6	84,60	84,60
Ștăniță	160,—	162,—
Vânzare de porc	160,—	162,—
Șco brat	86,—	88,—
Șco de lămâie	80,—	84,—
Șco de lămâie topit	104,—	104,—
Șlapă	68,—	68,—
Șia	4,40	4,60
Leșne de foc nepalitate	8,—	9,— la met. cub
Șpri plătite	7,70	8,20
Șpri rășinat	2,25	2,30 la litru
Șpri ordinar	2,22	2,28
Carne de vită pentru supă	Cor. 1,40 până 2,— la chilo	
fructură	1,80	2,—
vitel	1,20	2,—
porc	1,20	1,68
Oua, 10 bucăți	—,10	—,67
Oua pătâr de miel	1,60	3,—
Carne de cal	—,90	1,20

In BUDAPESTA in 28 Februarie et. n.:

Articlu	Cor. 11,05 până 11,80 la 50 chilo	Cor. 11,80 până 12,05 la 50 chilo
70	11,82	11,98
80	11,97	12,05
Sărară	10,35	10,60
Orz	10,—	10,80
Orz	10,10	10,50
Cacarus nou	9,15	9,30
Vânzare de porc	Cor. 172,— până 176,— la 100 chilo	
Ștăniță	148,—	168,—
Ștăniță de internă C. 148,— până 180,— la 100 chilo		
trăcoiu	116,—	148,—
Șpri rășinat pentru cantină C. 1,60 până 1,67 la chilo		
carne	1,60	1,80
Șpri	—,—	—,—

Prețul banilor in 28 Februarie n.

Articlu	Cor.	vândut
100 Lei, hârtie	11,58	11,88
100 Lei, argint	84,80	95,20
100 Lei, argint	88,—	84,80
100 marce, aur	21,48	21,85
1 funt sterlingi englezești	22,00	24,10
100 marce, aur	117,30	117,70
100 hârtie	117,50	117,70
100 Napoleon	18,02	19,12
100 Rouble rusești, hârtie	253,—	255,25
100 argint	242,—	245,—

OUU COROANE

plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere

de dinți ori li va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fl. Ed. Bartilla-Winkler Vienna 191. Sommergasse 1. In Sibiu; in farmaciile: in Piața mare 10; in Piața mică 27; strada Cișădiei 59; ulița Turului (Sagasse); ulița Oesei 2; farmacia Tentsch; Meltzer, str. Garteriței și str. Cișădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Bebeșul-săseșec, farmacia Lederhölger: Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apă de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimiteți sticle cu 5 cor. 80 fl. franco

„BRĂDETUL”, institut de credit și economii, societate pe acții în Orlat.

Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „Brădetul”, societate pe acții, se invită conform §-lui 19 din statutele societății la

a XVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ținea in Orlat la 21 Martie n., 1912, 12 oare a. m., in localitatea institutului.

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1911 și propunerile acestuia.
2. Raportul comitetului de supraveghiere și propunerile acestuia.
3. Deciziune asupra conturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Examinarea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
5. Eventuale propuneri in marginile statutelor.

Domnii acționari, cari in sensul §-lor 20 și 21 din statutele societății, doresc a participa in persoană ori prin plenipotențiați, sunt poștiți a-și depune acțiile și eventualele documente de plenipotență la casa institutului cel mult până la 21 Martie n. a. c. inainte de deschiderea adunării. Orlat, in 26 Februarie 1912.

Direcțiunea.

Contul Bilanț pro 1911.

Active — Vagyon	Mérleg számla 1911 évre.	Pasive — Teher
46 Casa in numărar — Pénztár készlet	15,234.76	2 Capital de acții 500 bucăți — Részvénytőke à 50 Kor. 25,000.—
47 Escont — Váltó kölesön	55,691.—	4 Fond de rezervă — Tartalékalap 50,000.—
70 Impr. pe obligațiuni — Kötvény kölesönök:		45 Dep. spre fructificare — Betétek 449,724.03
a) pe hipotecă — Jelzálogra 96,866.45		5 Fond de binefacere — Jótékony célulalap 6,614.98
b) pe oblig. cu cav. — Kezeség 176,822.46	273,688.91	6 Fond de penz. — Nyudjialap 4,779.30
15/68 Depuneri proprii — Saját betétek	51,935.51	62 Fond special de rezervă — Különytartalék 7,080.05
14/65 Imprum de cont-curent — Folyószámla	150,670.34	7 Interese transitorie — Átmeneti kamatok 4,092.57
24 Casa institutului — Az intézet épülete	7,000.—	59 Divid. neridicată — Fol nem vett osztalék 54.—
20/49 Anticipațiuni — Előlegek	240.43	9 Diverși creditorii — Különfélék 1,046.78
23 Mobiliar — Felszerelés 779.—		10 Profit curat — Tiszta nyereség 11,169.24
după amortizare — leírás után 79.—	700.—	
39 Efecte — Értékpapírok	4,200.—	
60 Diverși debitori — Különfélék	200.—	
	559,560.95	559,560.95

Contul Profit și perderi pro 1911.

Ește — Kiadás	Nyereség és veszteség számla 1911 évre.	Intrate — Bevétel
55 Interese la depun. spre fruct. — Betéti kam.	20,307.78	50 Diverse interese. — Különfélék kamatok:
51 Spese administrative. — Kezelési költség:		dela escont 4,455.28
a) spese de cancelarie. — Irodai költségek 1,344.59		„ Imprum. pe hipotecă. — jelzálogra 7,749.28
b) Porto postal și telefon. — Posta díj és telefon 861.19		„ Imprum. pe obligațiuni cu cavenți. — kezesek 14,145.76
c) contribuțiune dir. — Egyenes adó 2,075.47		„ cont-curent — folyó számla 8,116.05
d) darea com. — megyei pótdadó 184.19		„ depuneri proprii — saját betétek 2,334.47
e) arunc. comunal și cameră — községi pótdadó és kamarai 1,431.56		53 Interese de întârziere — Késedelmi kam. 1,233.17
f) darea după interes. depunerilor. — betéti kamatok után 2,030.77	7,427.77	54 Provițiuni — Jutalék 2,600.95
58 Salare. — Fizetések	2,400.—	52 Competință — Illeték 1,436.78
17 Marce de prezență. — Jelenléti jegyek	1,018.—	38 Chirie — Házbér 330.—
23 Amort. din mobiliar. — Felszerelésből leírás 79.—		
10 Profit curat. — Tiszta nyereség.	11,169.24	
	42,401.74	42,401.74

Orlat, la 31 Decembrie 1911.

- Dr. George Prunaș m. p. Ioan Manta m. p. Dionisiu Aaron m. p. Alexandru Dregan m. p.
- prezident. v. prezident. casnar. secretar
- Ludovic Pesamosca m. p. Ioan Hanzu m. p. Valeriu Popoviciu m. p. Ioan Iliu m. p.
- contabil. membru in direcțiune. membru in direcțiune. membru in direcțiune.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat bilanțul prezent, precum și contul profitului și al perderilor și asemănându-l cu registrele principale și auxiliare l-am aflat corect și in deplină consonanță cu acestea. — Alólírot felügyelő bizottság a jelen mérleg számlát, valamint a nyereség és veszteség számlát a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítván, azokkal megegyezőnek és helyesnek találta.

Orlat, 26 Februarie 1912.

- Dr. Ioan Stroia m. p. Ioan Rebege m. p. Aurel Decei m. p. Iosif Lissai m. p.
- prezident. rev. expert al „Solidarității”.

Cassa de păstrare în Mercurea societate pe acții.

Primește la filiala sa din Alba-Iulia depuneri spre fructificare până la 5,000 C. cu 5%, de la această sumă în sus cu 5 1/2%. Depunerile se capitalizează de două ori la an. Darea de camete o plătește institutul.

Acoarță împrumuturi pe înșabulare cu 7%, pe chizeși cu 8%.

Mijlocește asigurări de viață și fos la banca generală de asigurare română din Sibiu.

Localul filialei e în strada Vințului Nr. 1 (alvezi utca 1 szám) în casa D-lui Pabliu Rozor, vămaș, lângă firma Misselbacher. Direcțiunea

Cement de Beocsin

Se află ieftin de vânzare în Sibiu, Bahnhofplatz Nr. 1. (lângă gară). 469 2-1

Biblioteca „Foi Poporului“.

Din Biblioteca „Foi Poporului“ au apărut până acum următorii numeri:

- Nr. 1. Nichita Balica, povestire istorică de Silvestru Moldovan și Movila lui Burcel, de V. Alexandri. Ediția III.
- Nr. 2. Doine și strigături, culese și întocmite de Nicolae Regman. Ediția III.
- Nr. 3. Găsitul, poveste de Emil V. Degan și Punga cu noroc și căciula fermecată, povestire orientală prelucrată de Silvestru Moldovan. Ediția III.
- Nr. 4. Pomăritul, sfaturi în formă de dialog, de Iustin Sohorca, inv. Ediția II.
- Nr. 5. Ulisse, regele din Ithaca, povestire istorică de Silvestru Moldovan.
- Nr. 6. Ris și veselie, anecdote și glume. Ediția III.
- Nr. 7. Gâelturi, de Isidor Dopp, inv. Cu un adnex: Glume. Ediția II.
- Nr. 8. Edip, nenorocitul rege din Teba și alte întâmplări din vechime, povestiri istorice de Silvestru Moldovan.
- Nr. 9. Poezii populare și povești, greble și netezite și la lume împărțite, de Parteniu Giurgescu.

Fiecare număr costă 20 bani, iar pentru postă este a se trimite 5 bani deosebit de fiecare carte (număr).

Alte numere în pregătire.

Magazinul de făină

a lui

Petru Moga

SIBIU, strada Gușteritei Nr. 81
(aproape de gară)

și SIBIU, strada Sării Nr. 23.

recomandă pe sfintele sărbători

făină foarte bună și mai ieftină ca ori unde.

Vând și cu sacul comercianților, pe lângă preț redus.

Rugându-mă de cercetare, semnez

Ca toată stima

PETRU MOGA

franzelar și negustor de făinuri.

La „Croitoria Universală“

I. PETRĂSCU

Strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. Strada Cisnădiei Nr. 30.

Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din
Roma 1911
Grand Premio și medalia de aur.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare.

Pentru sezonul de primăvară și vară tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

Sprîjiniți industria română!

292 87—

Andr. Rieger

Fabrică de mașini

Prăvălie de mărfuri de fer

Prăvălie și depozit
de lemne de lucru

Sibiu — Nagyszeben.

oferează foarte ieftin:
Materiale pentru zidiri

Traverse,
Toate solurile de fer
Tevi,
Articll pentru
canalsări

Lemne de lucru
Material tălat
Cement
Mucava pentru
coperit.
Place pentru izolat
etc.

462 3-6

În America unicul Depozit de cărți românești este Biblioteca Română în New-York

65 St. Marks Place.

146 48—

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituții române care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente muzicale; fonografe, gramfoane, plăci și tuburi cu cântece românești, ceașornice de tot felul, giuvaerice, mașini de scris, preparațiuni farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adăugând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română“ primește și mijlocește și trimiterca de abonamente pentru „Foaia Poporului“.

Dela „Biblioteca Română“ se poate comanda și „Călimdarul Poporului“ pe 1912.

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid.

„Mugurul“ Insoțire economică Elisabetopol
(Erzsébetváros Kis-Küküllő vm).

ALTOI DE VIIE

Calitate distinsă pe lângă celea mai moderate prețuri. Soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină. — Se află de vânzare la

Insoțirea economică „Mugurul“ Elisabetopol
Erzsébetváros

Material disponibil în altoi peste **trei (3) milioane.**

Școalele noastre de altoit n'au fost atacate de peronosporă. Altoii sunt desvoltați la perfecțiune. La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată! — La cerere preț-curent și instrucțiuni gratis și franco.

Români, sprîjiniți firmele românești că numai acestea vă vreau binele.

Români replantați-vă ville cu altoi dela firma Română.

Români, Trimiteți haștii la cursul practic de altoit.

Cărbuni dela Lupeni!**(Lupényer Nusskoks)**

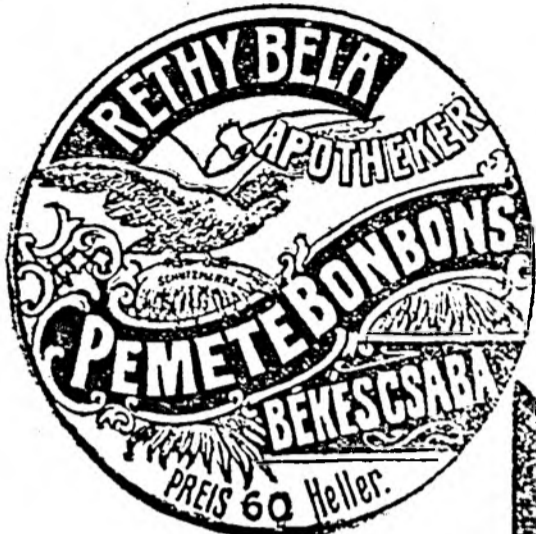
recomandăm pentru ateliere de lăcătuși și covaci,
precum și încălzitul locuințelor, recomandăm cu
prețuri foarte ieftine 463 5-10

EDUARD ZIMMERMANN

Sibiu, strada Trenului (Bahngasse) 14.

TELEFON Nr. 230.

În deposit de vânzare la IOSEF ZIMMERMANN,
Sibiu, strada Ocnei (Burgergasse).

Contra tusei, răgușelei și catarului au efect
mai bun 300 6-6

bomboanele Pemete
ale lui Réthy.

La cumpărare să fim atenți și să cerem
apriat bomboane de-ale lui RÉTHY, fiindcă
sunt multe imitații fără valoare.
1 Carton 60 fleri.

Să cumpărăm numai bomboane Pemete de ale lui RÉTHY!

Cețiți și vă mirați!

Ocazie de felul acesta nu mai ai în viață!
600 de obiecte numai cu 450 K.

1 orologiu de precizie aurit, cu lanț, pentru
care se dă garanție de 3 ani, o cravată elegantă de
mătăsă, la modă, 3 batiste, 1 stralucit mel pentru
bărbați, cu peatră scarpă imitată, 1 garnitură de
podoabe femeiești elegante, 1 frumos colier de măr-
găritare orientale, podoabe femeiești la modă, cu
copcii libere, 2 brățare elegante, 1 păreche de cercei
frumoși cu copcii libere, minunată oglindă de bu-
surar pentru toaletă, 1 porțel de porțel, 1 păreche
de botoni pentru manjete din aur duble de 3 grade
cu copcii libere, 1 foarte elegant album pentru Ho-
strate, cu cele mai frumoase regiuni ale lumii, 3
obiecte comice, bune de distracție pentru tineri și
bătrâni deopotrivă, 1 carte practică pentru corespon-
dență de dragoste între dame și domni, 20 de obiecte
de corespondență și în afară de acestea încă 600 de obiecte
necesare într-o casă. — Toate acestea, cu toate că
cazul singur plătește suma aceasta de bani, se pot
căpăta numai pentru 3 cor. 80 fl. Obiectele să
trimit cu ramburs, ori cu trimiterea înainte a banilor
pe adresa: (359) 7-1

Wiener Central-Versandhaus

P. LUST, Krakau Nr. 648.

NB. Cine comandă 2 pachete, capătă r. bat
un briciu englez prima. Pentru cel necorespunzător,
banii se returnează.

Vinuri de masă escelente,

litra cu 56 și 60 fleri la cumpărare
de cel puțin 50 litre ofere negustoria
de vinuri
57 58—

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20.

IOAN ZEGREAN

măestru diplomat de pardosale și de fi-
mentuit cu beton

BISTRIȚA, str. Ungurească Nr. 39.

aduce la cunoștință, că face lucruri de par-
dosale și de țiment, pe lângă prețuri foarte
moderate. 474 2-26

Cel mai mare depozit!**Mărfuri de porzellan, sticlă și galanterie!**

Articli pentru cadouri.
Pompadouri pentru dame.
Jucării pentru copii.
Obiecte de argint de China.
Obiecte pentru culină.

Oglinzi, lcoane.
Lampe.
Festnice și policandre pentru biserici.
Tot felul de obiecte de sticlă pentru
masă.

Ju prăvălia aceasta se vând mărfurile de metal ale fabricii din Berndorf.

Prețuri fixe, dar foarte ieftine.

416 3-10

Succesorul lui J. F. Schneider

Johann Weindel

Sibiu, Piața mare Nr. 15 și 16.

**Nu-i reclamă, —
ci fapt împlinit**

că
prin consumul cel mare

mă aflu în plăcuta poziție, ca

dela 1 Ianuarie până la 1 Martie 1912

să las 10% din preț tuturor mășterilor mei, cari cumpără
haine de iarnă.

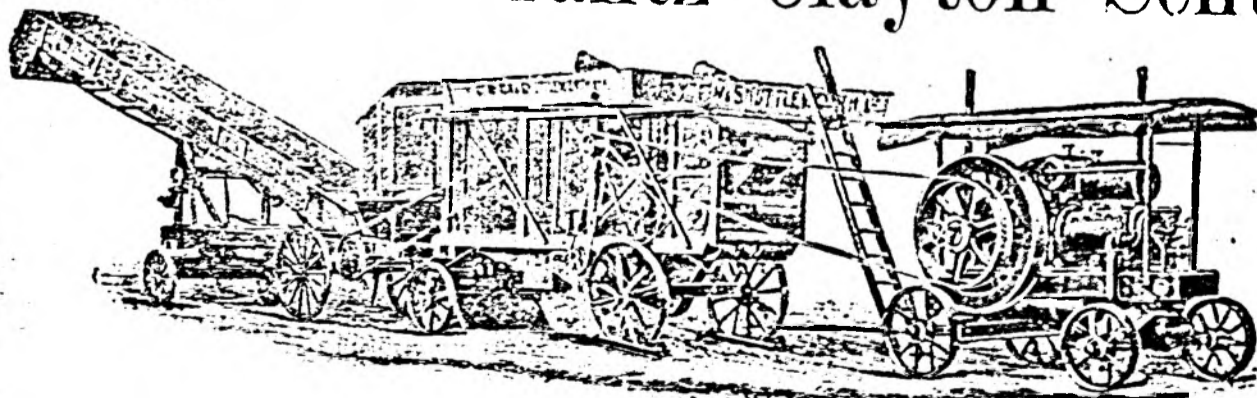
Prețuri fixe dar foarte ieftine!

Cu toată stima

Warenhaus Grünberger
SIBIU, strada Cisnădiei

Fabrica de mașini economice și turnătorie de fer

453 2—

Hofherr-Schrantz-Clayton-Schuttleworth

Garnituri de
mașini de îmblătit
cu benzin
și cu vapor.

Reprezentanță și depozit la **CAROL F. JICKELI** în Sibiu și în Alba-Iulia.

Articli de post!

Pentru comercianți!

Marmelade de mere
 escelente, in butoieșe de câte 1 hectolitr și o jumătate de hectolitr, cu prețul de Cor. 60.— per 100 kilograme bruto-neto, la stațiunea Șeica-mare (Nagysolyk) recomandă și servește bucuros și cu mustre. 463 2-2

HEINRICH WAGNER
 proprietar de moșie in Bulia (Bóya).

Ludovic Ferencz,

CROITOR DE BARBAȚI

SIBIIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stofe de toamnă și iarnă
 In mare asortiment

noutățile 59 60

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna in deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate in atelierul meu, imi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — In cazuri de urgență confecționez un rînd complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripțiile croitura cea mai nouă.

ATENȚIUNE

50,000 părechi de ghete!

4 părechi de ghete numai pentru Cor. 8 —

Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghete adînc sub prețul de fabricare. De aceea cu vînd ori și cul 2 părechi de ghete cu șnoare pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galopste, cu capșă, cu talpa bătută tare cu scule, fazonul cel mai nou, foarte eleg. Mărimis după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 6.00. Expedare cu ramburs. 12 211 -

C. GRÖNER, export de ghete, Cracovia Nr. 193.
 Schîmbul e admis și banii retour.

Viță oltoite de vie

In sortare conștiențioasă, recunoscută in [837 16-] țara întregă

Port-altoi americani

dapla dezvoltate și crescute in teren dalaros,

Vițe nobile europene,

in cele mai bune soiuri de vin și de filigori și pentru struguri de masă

liferează cu prețuri moderate

Prima pepinoieră vițicolă ardeleană alui

Mihail Ambrosi

in Mediaș (Medgyes Nagyküllömegye)

Priletinul vilerului, catalog al soiurilor și precurent se trimite la cerere ori și cui gratis și franco. Fiecare cărui comandă se alătură instrucțiune ilustrată pentru plantare și îngrijirea viilor nouă.

301 19-3

Mașina de cusut din recolul al 20-lea.

Cumpărați din prăvălii numai dela
 = firma noastră și dela agenturi. =

SINGER Co. mașină de cusut societate pe acții.

La cerere primește ori cine gratis un catalog
 despre instruirea cusutului pe albituri.

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

In SIBIIU

== este foarte bună și gustoasă! ==

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 107 48-

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acold, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Aulcol

Aturata de tusa mă lungează.

La tusa, răgușală și întrecare ajută
 albur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mîncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fl.

Depoul central:

farmacia „La palatin“
Budapest, VI., Váci körút 17.

Trăiască

Pastilele lui Egger mă scapără iute.

In Sibiu se poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Moscher, Carol Müller, E. Rummel, Karl Pissel, August Teutech.

In Sebeș la Wilhelm Lederbilger și Ludvig Binder.

288 23 26

Ingrădituri uimitor de ieftine!

Invențiune
 senzațională!

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea neîntrecută a

impletitorii Hungaria

patentată. 459 3-12

Si fabrică numai din sarmă suflată cu zinc! Nu e de lipsă să fie văpsit. Prețul per metru cvadrat 30 fileri și mai sus.

Să poate procura la sigurul fabricant:

Alexandru Haidekker

fabrică de țesătură de sarmă, de ingraditură din impletituri și de gratii
Budapeta VIII, Ūlői út 48/84.

Serviciu ieftin, repede și conștiențios. — Prețcurent ilustrat, gratis și franco.

O casă

4 63 2-3

zouă, parter, constătoare din 2 odăi și culină, curte, grădină, apeduct etc. e de vânzare. Casa se află în Sibiu, strada Wachsmann 45-47 (Conradswiese). A se adresa acolo.

Birou de informații.

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

24 56-

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2-8 zile ori și cui, resolvând toate chestiunile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbes în persoană cu referențal cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La avis aștept la gară.

L. Olariu,

Budapesta, Lajos utca No. 141, III/19.

Mare alegere

in

Vinuri albe și roșii

291 18- Prețuri moderate.

Ca vinurile sunt curate, se garantează

K. Wilh. Jikeli

Sibiu, strada Urezului Nr. 7.

844 16-24 Milioane

folosesc contra

TUSEI

Răgușelei, catarului, sîngelui, tărului bronșial și de gât

Caramellele de piept.

alo in Kaiser

6050 atestate dela medici și privați, înălțate prin notarul public, garantează succesul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase.

1 pachet 20 și 40 bani, 1 doză 60 bani.

Se capătă în toate apotecile, droguerile și prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Toate în lume se scumpesc!

pânea, carnea, chiria casei, — numai păpușii și chetele escutate în atelierul lui

Vasilie Ban la „Cisma mare roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinesc

161 42-

Pentru ce? Pentru că această renumită prăvălie de încălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. De aceea el poate lîfera păpușii buni și tralnici pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN SIBIU, Strada Ocnel (Burgergasse) Nr. 7. Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 oare înalte de amăzi.

COMANDELE DIN AFARA SE VOR EXECUTA PUNCTUOS CA ȘI PANA ACUM.

Mobile ieftine și bune

Se pot procura numai la

Prima fabrică de mobile

PETRUȚIU & PLATZ

Strada Sării 37. SIBIU (Nagyszeben) Salzgasse 37.

Onoratul public este rugat înainte de a-și procura mobile să binevoiască să cerceteze, și fără a cumpăra,

Marea expoziție

de tot felul de mobile de artă și simple, care stă zilnic spre vedere publică.

Se atrage atențiunea asupra

Atelierului propriu de sculptură și tapitărie de primul rang.

Executăm toate lucrările de lipsă în biserici nouă și vechi. Orice comandă se efectuează prompt, conștiincios, pe lângă deplină garanție și cu prețurile cele mai moderate.

833 18-

Apelând în sprijinul On. public românesc, semnăm

Cu toată stima

Telefon Nr. 47

Petruțiu & Platz

Deschidere de franzelărie.

Am onoarea a aduce la cunoștința onoratului public și a stimaților mei mușterii, că fost-a mea franzelărie din strada Poplicii (Quergasse) Nr. 1 am strămutat-o în

Sibiu, strada Sării Nr. 23,

iar cu 15 Decembrie am deschis-o. Totodată aduc la cunoștință, că mi-am deschis deja și o filială în strada Gusterfel Nr. 81, unde se află făinuri din oale mai renumite mori cu vapor din Banat și Sibiu. Vând și lîferez deasemenea tot felul de pâne, franzelo etc.

Rugând onoratul public pentru bnovoitorul seu sprijin, semnnez Sibiu, în Decembrie 1911.

Cu toată stima

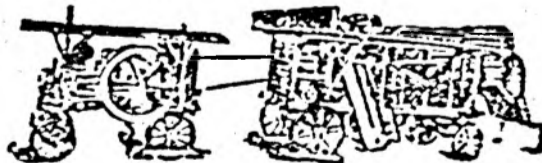
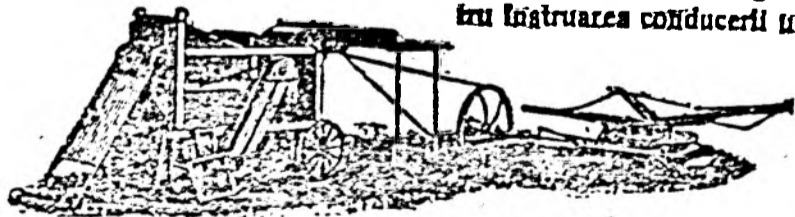
PETRU MOGA

880 12-

Frații Gömöri Magazin dela fabrică pentru mașini economice * **Budapesta**, IX., Boráros tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek in Blansko**.

NOUI NOUI Cea mai simplă și mai completă garnitură de Mașini de îm-blătît cu motor în timpul de acura. Pentru înstruarea conducerii unei astfel de mașini se trimite gratis cumpărătorilor un

Mal departe recomandăm economilor mașini de sămănat, construcția cea mai nouă, tăvăluguri pentru zdrobitul pietrișului și tot felul de mașini economice, apoi mașini pentru fabricarea de cărămidă, țigla de coperit, țigla de ciment pentru coperit, alte mărfuri de ciment, precum și forme de fier pentru fabricarea de țevi de ciment și țevi la fântâni și mașini pentru spargerea pietrii.

Construcția cea mai nouă. Vârtejuri de îmblătît și curățit, cari merg foarte ușor, cu întocmirea în formă de sac, prin ceea-ce cu ajutorul a 3-4 cai, foarte ușor se poate îmblătî. Mașinile numite mai sus le lîferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată. Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, li cercetăm noi acasă personal pe speșele noastre, prin

83 49-52 ceea-ce cumpărătorii crușă proviziunea agentului, ajung deci mai leștia în posesia mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Mașinile, cari au fost lîferate prin firma **FRAȚII GÖMÖRI**, au fost bine puse mite preste tot locul și sunt recomandate cu căldură la toți economii. Catalog și preliminar de speșe se trimite la cerere gratis.